

Päiväys
22.09.2025

Diaarinumerot
1366/03.04.04.04.20/2023
1392/03.04.04.04.20/2023
1393/03.04.04.04.20/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

22.9.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **29.9.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 22.9.2025 nro 1160/2025, valitukset vesitalousasiassa, koskien Kuonanjärven säännöstelyluvan nro 82/68/I lupaehtoon 6 kohtien f) ja i) muuttamista, Pyhäjärvi ja Haapajärvi.

Luvan hakija

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **22.9.2025 – 29.10.2025** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **29.10.2025**.

22.09.2025

Dnro 1366/03.04.04.04.20/2023

1392/03.04.04.04.20/2023

1393/03.04.04.04.20/2023

Asia

Valitukset vesitalousasiassa

Valittajat

1. [REDACTED] ja [REDACTED]
2. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
3. [REDACTED]

Luvan hakija

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 1.11.2023 nro 160/2023

Asian aikaisemmat vaiheet

Pohjois-Suomen vesioikeus on päätöksellään 14.12.1968 nro 82/68/I myöntänyt tie- ja vesirakennushallitukselle luvan Setti- ja Kuonanjärven säännöstelyyn ja sitä varten tarvittavien rakenteiden rakentamiseen ja käyttöoikeuden yrityksessä käyttöönotettaviin, hakijalle vielä omistus- ja käyttöoikeuden nojalla kuulumattomiin maa- ja vesialueisiin, päätökseen liitettyjä lupaehtoja noudattaen. Korkein hallinto-oikeus on 30.4.1969 antamallaan päätöksellä muuttanut lupaehtoa 6 kohtien e) ja j) osalta, joista j)-kohta koskee juoksutuksia Kuonanjärvestä. Korkein hallinto-oikeus on 11.9.1969 viran puolesta oikaissut päätöstään. Voimassa olevat Kuonanjärven säännöstelyä koskevat lupaehtojen 6 f)–j) kohdat sekä saman lupaehtojen 2 ja 3 kappale kuuluvat seuraavasti:

6. Säännöstely on hoidettava siten, että

f) Kuonanjärven vedenkorkeus ei ylitä tuulista tai muista tilapäisistä säännöstelijästä riippumattomista tekijöistä johtuvia lyhytaikaisia poikkeamia lukuunottamatta korkeutta N43 +135,80 m,

g) säännöstelyn ylärajan ylittymisen estämiseksi kevättulvan aikana vedenpintaa hyvissä ajoin alennetaan tarpeen vaatiessa tasoon N43 +133,75 m saakka,

h) vedenpinta ei alita korkeutta N43 +133,75 m mikäli eivät poikkeukselliset sääolosuhteet estä tämän tason säilyttämistä,

i) vedenkorkeuden lähestyessä ylärajaa on juoksutusta lisättävä 16 m³/s saakka

ja mikäli vesi tästä huolimatta nousee ylärajalle, on patoluukut avattava täysin ylärajan ylityksen estämiseksi. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s.

j) Juoksutus ei Kuonanjoessa välittömästi säännöstelypadon alapuolella alita arvoa 200 l/s. Juoksutusta saadaan kuitenkin tilapäisesti alentaa arvoon 100 l/s saakka Kuonanjärven vähimmäiskorkeuden N43 +133,75 metriä alittamisen estämiseksi ja aina kun järven vesipinta on tällä tasolla tai alempana.

Hakija on velvollinen tarvittaessa juoksuttamaan altaista uiton tarvitseman vesimäärän uittajan kanssa lähemmin sovittavana aikana.

Juoksutusten muutokset on suoritettava varovaisesti ja niin ettei kenellekään aiheuteta vältettävissä olevaa vahinkoa tai haittaa.

Valituksenalainen aluehallintoviraston päätös 1.11.2023 nro 160/2023

Aluehallintovirasto on muuttanut Pohjois-Suomen vesioikeuden 14.12.1968 antaman Setti- ja Kuonanjärven säännöstelyä koskevan päätöksen nro 82/68/I, sellaisena kuin se on korkeimman hallinto-oikeuden 30.4.1969 ja 11.9.1969 antamilla päätöksillä muutettuna voimassa, lupaehdot 6 f), 6 i) ja 7b). Muutetut lupaehdot korvaavat kokonaisuudessaan aiemmin voimassa olleet lupaehdot 6 f), 6 i) ja 7 b).

Aluehallintovirasto on antanut puuston tarkkailua koskevan uuden lupamääräyksen.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle vesilain 2 luvun 12 §:n mukaisen vähäisen käyttöoikeuden yhteensä noin 31,6 ha:n maa-alueisiin, jotka jäävät vedenkorkeudella N43 +136,00 m veden alle. Kiinteistökohtaiset käyttöoikeuspinta-alat ilmenevät päätöksen liitteenä 2 olevasta korvaustaulukosta. Vähäinen käyttöoikeus on voimassa vuosittain ainoastaan kevättulvan ja välittömästi sen jälkeisenä aikana enintään 25 vuorokauden ajan. Nyt myönnetty vähäinen käyttöoikeus oikeuttaa pelkästään veden nostamiseen väliaikaisesti maa-alueelle.

Aluehallintovirasto on määrännyt lupaehdon 6 f) muuttamisesta veden alle jäävien maa-alueiden edunmenetykset ja peltoalueille aiheutuvat vettymishaitat korvausmääräyksestä ilmenevästi.

Aluehallintovirasto on perinyt käsittelymaksuna 27 391,50 euroa.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä sekä muutettuja lupaehtoja 6 f), 6 i) ja 7 b) ja uutta tarkkailumääräystä. Muilta osin on noudatettava Pohjois-Suomen vesioikeuden päätöstä nro 82/68/I siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Muutetut lupaehdot 6 f) ja 6 i) (*muutokset kursivilla*), tarkkailua koskeva uusi lupamääräys ja korvausmääräys kuuluvat seuraavasti:

6) Säännöstely on hoidettava siten, että

f) Kuonanjärven vedenkorkeus *padon yläpuolella* ei ylitä tuulista tai muista tilapäisistä säännöstelijästä riippumattomista tekijöistä johtuvia lyhytaikaisia poikkeamia lukuunottamatta (*poistettu tekstiä*) seuraavien taitepisteiden kautta kulkevaa ylärajaa:

<i>Päivämäärä</i>	<i>Yläraja [N43 +m]</i>
<i>1.3.</i>	<i>135,80</i>
<i>15.3.</i>	<i>136,00</i>
<i>15.5.</i>	<i>136,00</i>
<i>15.6.</i>	<i>135,80</i>

Vuosittain 2.3. ja 14.6. välisenä aikana vesipinta saa ylittää tason N43 +135,80 m enintään 25 vuorokauden ajan,

i) (*Poistettu tekstiä*) jos Kuonanjärven vedenkorkeus uhkaa nousta lupaehdossa 6 f) määrätulle säännöstelyn ylärajalle, on juoksutusta lisättävä 16 m³/s saakka. (*poistettu sana*) Mikäli (*poistettu sana*) vedenkorkeus tästä huolimatta nousee säännöstelyn ylärajalle, on patoluukut avattava täysin säännöstelyn ylärajan ylityksen estämiseksi. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s.

Tarkkailu

Luvan saajan on tarkkailtava tällä päätöksellä muutetun Kuonanjärven kevätaikaisen säännöstelyn vaikutuksia ranta-alueiden puustolle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen valvontaviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Tarkkailussa on tehtävä kuolleiden puiden laskentaa kahdella eri laskentakerralla siten, että ensimmäinen laskentakerta on viiden vuoden kuluttua ensimmäisestä tämän päätöksen mukaisesta Kuonanjärven kevätaikaisesta säännöstelystä ja toinen laskentakerta viiden vuoden kuluttua ensimmäisestä laskennasta. Alueen puusto on kartoitettava myös ennen tämän päätöksen mukaisen Kuonanjärven säännöstelyn aloittamista.

Tarkempi tarkkailusuunnitelma on toimitettava ELY-keskuksen valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Mikäli laskenta osoittaa, että tällä päätöksellä myönnetystä Kuonanjärven säännöstelyn muutoksesta aiheutuu puukuolemia, on luvan saajan viipymättä selvitettävä aiheutuneet menetykset, pyrittävä sopimaan ne asianosaisten kanssa tai saattamaan asia hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

Korvausmääräys

Luvan saajan on maksettava vähäisestä käyttöoikeudesta ja väliaikaisesti veden alle jäävien maa-alueiden vähäisestä käytön estymisestä tai

vaikeutumisesta tämän päätöksen liitteenä 2 olevasta korvausliitteestä ilmenevä yhteinen kertakaikkinen korvaus.

Luvan saajan on maksettava vedenkorkeuden nostosta viljelyssä oleville peltoalueille aiheutuvasta vettymishaitasta tämän päätöksen liitteenä 2 olevasta korvausliitteestä ilmenevät kertakaikkiniset korvaukset. Mikäli korvausliitteestä ilmenevä peltoalue on jäänyt pois viljelykäytöstä ennen tämän päätöksen antamista, ei korvausta tarvitse maksaa. Vastaavat korvaukset on maksettava myös muille mahdollisille hankkeen vaikutusalueella sijaitsevien ennen tämän päätöksen antamista viljelykäyttöön otettujen peltoalueiden omistajille, joita ei ole korvausliitteessä huomioitu ja joille aiheutuu edellä sanottua vettymishaittaa. Mikäli korvauksista ei näissä tapauksissa päästä sopimukseen, on luvan saajan viipymättä laitettava korvausasia vireille hakemusasiانا aluehallintovirastossa.

Mikäli tulvatilanteissa, joissa noudatetaan tämän päätöksen mukaista säännöstelykäytäntöä, aiheutuu edunmenetyksiä, joita nyt ei ole huomioitu, luvan saajan on viipymättä arvioitava ja korvattava ne asianomaisille edunmenettäville.

Korvaukset on maksettava ennen edunmenetystä aiheuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman (eräpäivä). Eräpäivän jälkeiseltä ajalta on korvaukselle maksettava vuotuista viivästyskorkoa, joka on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluja

Lupaehdon 6 f) muuttamisen perusteluja

Pohjois-Pohjanmaalla, Kalajoen vesistöalueen yläosalla sijaitsevaa Kuonanjärveä säännöstellään Pohjois-Suomen vesioikeuden 14.12.1968 myöntämän säännöstelylupan nro 82/68/I pohjalta. Säännöstelylupa on aikanaan laadittu vastaamaan pääasiassa vesivoiman ja tulvasuojelun tarpeita. Ilmastonmuutoksen sekä uusien säännöstelynäkökuulmien vuoksi Kuonanjärven säännöstelykäytäntöjen päivittäminen on ajankohtaista.

Säännöstelyä ohjaavan lupaehdon 6 f) muuttamisen pääasiallinen syy on hakemuksen mukaan säännöstelystä järven ekologiselle tilalle ja virkistyskäytölle aiheutuvien haitallisten vaikutusten vähentäminen sekä varautuminen ilmastonmuutokseen. Hanke mahdollistaa ilmastonmuutoksen huomioon ottamisen paremmin säännöstelykäytännössä.

Aluehallintovirasto on myöntänyt tämän päätöksen yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle vesilain 2 luvun 12 §:n 1 momentin 2) kohdan mukaisesti vähäisen käyttöoikeuden maa-alueisiin, jotka jäävät vedenkorkeudella N43 +136,00 m veden alle.

Vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman huomioon ottaminen

Hakemuksen vireille tullessa Kuonanjärven ja Kuonanjoen alueella on ollut voimassa Oulujoen–Iijoen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2016–2021 ja Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma vuosille 2016–2021. Päätöksen antamisvaiheessa hankkeen vaikutusalueella on tullut voimaan Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022–2027 ja Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma vuosille 2022–2027.

Hakemuksen vireille tullessa Kuonanjärven ekologinen tila on arvioitu tyydyttäväksi. Viimeisimmässä tilaluokittelussa Kuonanjärven ekologinen tila on arvioitu hyväksi ja kemiallinen tila huonoksi. Kuonanjärven hyvän ekologisen tilan on kuitenkin arvioitu olevan riskissä heikentyä. Riskinä ekologisen tilan heikentymiseen ovat Kuonanjärvellä hajakuormitus ja hydrologis-morfologiset muuttujat. Kuonanjärven osalta vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman tavoitteena on sen ekologisen hyvän tilan säilyttäminen. Kuonanjärven osalta on Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelmaan vuosille 2022–2027 asetettu fosfori- ja typpikuormituksen vähentämistarpeeksi alle 10 %. Muuksi toimenpidetarpeeksi on asetettu säännöstelyn kehittäminen. Toimenpideohjelmassa on mainittu, että käynnissä on Kuonanjärven säännöstelyn kehittämishanke, joka on tarkoitus viedä loppuun hoitokaudella 2022–2027.

Kuonanjoen ekologinen tila on laskeuman ja luonnonolojen perusteella ja hydrologis-morfologisten mittausten perusteella arvioitu tyydyttäväksi. Kuonanjoen osalta on tavoitteena saada sen ekologinen tila hyväksi vuoteen 2027 mennessä. Perusteluina hyvän tilan tavoitteen siirtymiselle vuoteen 2027 on mainittu, että vesiympäristön elpyminen vie aikaa. Ekologiseen tilaan vaikuttaviksi tekijöiksi on Kuonanjoen osalta vesienhoitosuunnitelmassa mainittu maatalous, metsätalous ja hydrologismorfologiset muuttujat. Kuonanjoen osalta on fosforikuorman vähentämistarpeeksi asetettu 30–50 % ja typpikuorman vähentämistarpeeksi alle 10 %. Muiksi toimenpiteiksi on esitetty virtavesikunnostus ja kalankulun edistäminen. Lähes kaikille vesistöalueella sijaitseville pohjapadoille on esitetty kunnostustoimenpiteitä, joilla parannetaan vesieliöiden elinalueita sekä varmistetaan kalojen ja muiden vesieliöiden vapaa liikkuminen kaikissa olosuhteissa.

Hakemuksen mukaan pääasiallinen syy lupaehdon 6 f) muuttamiselle on säännöstelystä Kuonanjärven ekologiselle tilalle ja virkistyskäytölle aiheutuvien haitallisten vaikutusten vähentäminen. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan Kuonanjärven nykyisestä säännöstelykäytännöstä aiheutuva alhainen vedenpinta kevättalvella saattaa vaarantaa Kuonanjärven nykyisen hyvän tilan säilymistä. Suurin haaste hyvän tilan säilymiselle on suuri talviaikainen vedenpinnan lasku, joka aiheuttaa litoraalivyöhykkeen

vaurioitumista jäiden puristamana sekä vähentää järven talviaikaista happipitoisuutta.

Lupaehdon 6 f) muuttaminen mahdollistaa Kuonanjärven talviaikaisen vedenkorkeuden pitämisen nykyistä säännöstelykäytäntöä korkeammalla. Tällä voidaan ehkäistä Kuonanjärven happikatoa. Lupaehdon 6 f) muuttamisen myötä korkeampi kevätaikainen Kuonanjärven vedenkorkeus vähentää orgaanisen aineksen kertymistä Kuonanjärveen. Edellä mainitut toimenpiteet tukevat Kuonanjärven ekologisen hyvän tilan säilymistä. Lisäksi lupaehdon 6 f) muuttamisen mahdollistama suurempi kevättulva lyhentää Kuonanjoen minimivirtaama-ajanjaksoja, mikä edistää Kuonanjoen ekologisen tilan parantumista. Edellä mainituilla perusteilla hanke edesauttaa nykysäännöstelyyn verrattuna vuosille 2022–2027 asetettujen Oulujoen–Iijoen vesienhoitosuunnitelmassa ja toimenpideohjelmassa Kuonanjärven ekologiselle tilalle asetetun hyvän tilan säilyttämistä ja edistää Kuonanjoen hyvän ekologisen tilan saavuttamista.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta saatavat hyödyt

Ekologinen tila

Euroopan parlamentin ja neuvoston 23.10.2000 antama direktiivi 2000/60/EY (vesipuitedirektiivi) asettaa kaikkien vesistöjen osalta tavoitteeksi vähintään hyvän ekologisen tilan saavuttamisen. Aluehallintovirasto ottaa huomioon hankkeesta saatavana suurimpana hyötynä sen, että lupaehdon 6 f) muuttaminen mahdollistaa Kuonanjärven ekologisen hyvän tilan säilymisen. Lupaehdon muuttaminen edistää myös Kuonanjoen hyvän ekologisen tilan saavuttamista.

Vedenlaatu

Lupaehdon 6 f) muuttamisen mahdollistama korkeampi kevättulva Kuonanjärvellä on lähempänä luonnonmukaista vedenkorkeusvaihtelua kuin nykysäännöstelyn mukainen säännöstely. Korkeampi kevättulva nostaa kuolleen kasvijätteen rannalle, jolloin se ei jää mätänemään vesistöön. Tämä parantaa osaltaan Kuonanjärven vedenlaatua.

Myös keskimääräisen Kuonanjärven vedenkorkeuden talvialeneman pieneneminen ja lyhentyminen vaikuttavat myönteisesti vedenlaatuun, kun riski haitallisesta happipitoisuuden laskusta ja fosforin liukenemisestä pohjasedimentistä pienenevät.

Kalasto ja eliöstö

Loppupalven ja kevättulvien aikaiset korkeammat Kuonanjärven vedenkorkeudet hyödyttävät myös hankkeen vaikutusalueen kalastoa muun muassa edesauttamalla kevätkutuisten kalojen lisääntymistä, vähentämällä happikadosta aiheutuvia kalojen kuolemariskiä ja parantamalla kalojen lisääntymisalueita. Lupaehdon 6 f) muuttaminen mahdollistaa myös nykyistä

lyhyemmät minimivirtaamajaksot Kuonanjoessa, mikä parantaa kalojen elinalueiden laatua myös Kuonanjoessa.

Lupaehdon 6 f) muuttaminen vähentää Kuonanjärven loppupalveen ajoittuvaa talvialenemaa ajallisesti ja määrällisesti. Tämä vaikuttaa myönteisesti rantavyöhykkeen eliöstöön, kun jäänpainaman ja jäätyvän vyöhykkeen määrä vähenee.

Kasvillisuus ja rantavyöhyke

Lupaehdon 6 f) muuttaminen vähentää keskimääräistä talvialenemaa ja lyhentää sen kestoja. Tämä vaikuttaa myönteisesti rantavyöhykkeeseen, kun jäänpainaman ja jäätyvän vyöhykkeen määrä vähenee.

Kevättulvan vedenpinnan tason nostaminen monipuolistaa rantakasvillisuutta ja edesauttaa luontaisen kasvillisuusvyöhykkeisyyden kehittymistä.

Rantakiinteistöjen virkistyskäyttö

Lupaehdon 6 f) muuttaminen ja sen myötä mahdollistuva kevättulvan aikainen vedenpinnan tason nostaminen vähentää rantojen umpeenkasvun uhkaa, mikä vähentää rantojen ruoppaamisen tarvetta jatkossa ja sitä kautta parantaa rantojen virkistyskäyttöä. Tämä otetaan huomioon hankkeesta saatavana hyötynä.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta saatavina virkistyskäyttöhyötynä ei voida ottaa huomioon sellaisia vaikutuksia, mitkä olisivat mahdollisia jo nykyisellä Kuonanjärven säännöstelyllä. Nykyisinkin Kuonanjärveä on säännöstelylupaehtojen osalta ollut mahdollista säännöstellä pääosin siten, että Kuonanjärven vedenkorkeus on ympäri vuoden korkeudella N43 +135,80 m lukuun ottamatta loppupalvella tehtävää vedenkorkeuden laskua. Lupaehdon 6 f) muuttaminen mahdollistaa Kuonanjärven vedenkorkeuden noston kevättulvien aikaan enimmillään 25 vuorokauden ajaksi. Kyseinen aika ei ole parasta ajankohtaa uimiselle tai veneilylle. Aluehallintovirasto ei ota hankkeesta saatavana hyötynä huomioon vuosittain kevättulvan ja välittömästi sen jälkeiseen aikaan sijoittuvaa enintään 25 vuorokauden pituista vedenkorkeuden nostoa uinnille ja veneilylle.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta saatavina hyötynä otetaan huomioon myös talvikalastusmahdollisuuksien parantuminen Kuonanjärvässä, kun vesipinta ei laske loppupalvesta yhtä matalalle tasolle kuin nykyisäännöstelytilanteessa. Lupaehdon 6 f) muuttaminen mahdollistaa myös nykyistä lyhyemmät minimivirtaamajaksot Kuonanjoessa, mikä parantaa kalastusmahdollisuuksia myös Kuonanjoessa.

Vesivoima

Luvan saaja on esittänyt, että hankkeella on positiivista vaikutusta vesivoimalle. Vesivoimasta saatava hyöty arvioidaan yleensä rahamääräisesti. Hakija ei ole esittänyt tarkempia perusteluita tai euromääräisiä laskelmia hankkeesta saatavasta vesivoimahyödyistä. Aluehallintovirasto arvioi

lupaehdon 6 f) muuttamisesta vesivoimalle saatavan hyödyn olevan hankalasti rahamääräisesti arvioitavissa ja kuitenkin vähäinen. Näin ollen vesivoimahuotyä ei oteta huomioon hankkeen hyöty-haitta-arvioinnissa.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta aiheutuvat menetykset

Peltojen vettymishaitat

Tämän päätöksen mukaisella lupaehdolla 6 f) muutetaan Kuonanjärven kevättulvan ja välittömästi sen jälkeisen ajan säännöstelyn ylärajaa enimmillään 25 vuorokauden ajaksi. Kevätaikaisen vedenkorkeuden ylärajan nostamisen takia Kuonanjärven ranta-alueiden peltoalueille muodostuu vettymishaittaa. Kevättulvan aikana pohjavesipinnan yläraja nousee ranta-alueen pelloilla enimmillään 20 cm nykyistä korkeammalle tasolle, mikä lisää vettyvien peltoalueiden määrää ja aiheuttaa lisävettymistä jo nykyisellään vettyvillä pelloilla. Aluehallintovirasto on määrännyt peltojen vettymishaitat korvattavaksi jäljempänä korvausmääräyksen perusteluista ja tämän päätöksen liitteenä 2 olevasta korvausliitteestä ilmenevästi.

Aluehallintovirasto arvioi, ettei lyhytaikaisesta, vuosittain enintään 25 vuorokauden mittaisesta, vedenkorkeuden nostosta aiheudu edunmenetystä peltojen salaojitukselle tai avo-ojille.

Veden alle jäävät maa-alueet

Lupaehdon 6 f) muuttamisen myötä uusia maa-alueita jää kevätaikaan väliaikaisesti veden alle. Veden alle jäävien alueiden osalta hakijalle on myönnetty vähäinen käyttöoikeus ja määrätty maksettavaksi kertakaikkinen käyttöoikeus- ja haittakorvaus.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta ei aiheudu vesilain mukaista pysyvästi veden alle jäävää uutta aluetta.

Virkistyskäyttö (veneily)

Lupaehdon 6 f) muuttaminen mahdollistaa Kuonanjärven vedenkorkeuden noston 20 cm aikaisempaa ylävedenkorkeutta korkeammalle enimmillään 25 vuorokauden ajaksi. Vedenkorkeuden noston takia katettujen veneiden, joiden korkeus on 1,0–1,2 metriä vedenpinnasta mitattuna, kulku heikentyy joissakin tilanteissa rautatiesillan alittamisen osalta nykytilaan verrattuna. Luvan saajalla ei ole ollut tietoa, kuinka paljon katetuilla veneillä kuljetaan Kuonanjärven alueella. Muistutuksissa on mainittu, että katettuja veneitä on jonkin verran Kuonanjärven alueella. Hankkeesta aiheutuvina haittoina otetaan huomioon edellä mainittu katettujen veneiden kulun heikentyminen joissakin tilanteissa rautatiesillan alittamisen osalta.

Rantakiinteistöt

Hakemuksessa on korostettu hankkeesta saatavana hyötynä sitä, että korkeampi kevättulva nostaa järvestä kuolleen kasviaineksen ranta-alueelle ja tämä vähentää rantojen umpeenkasvun uhkaa. Muistutuksissa on kuitenkin

todettu, että ranta-alueelle nykyiselläänkin noussut kasvijäte kuntaantuu ja muodostaa paltteita, joihin rikkaruohot ja pajut alkavat itämään. Luvan saaja on selityksessään kiistänyt muistutuksissa esitetyt haittavaikutukset ja todennut, että ranta-alueella, joka on pääosan vuotta kuivillaan, kasvijäte hajoaa hapellisissa olosuhteissa.

Aluehallintovirasto toteaa, että ranta-alueet saattavat olla erilaisia. Tietyillä rantakiinteistöillä pienikin ylimääräinen vesistöistä nouseva kasvijäte saattaa aiheuttaa kiinteistön ranta-alueella esimerkiksi vuosittaista puhdistustarvetta. Aluehallintovirasto arvioi, että lupaehdon 6 f) muuttamisen myötä korkeamman kevättulvan vedestä nostama kasvijäte aiheuttaa sen verran menetystä rantakiinteistöille, että se otetaan huomioon intressivertailussa.

Intressivertailu

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta koituu vähäistä suurempaa yksityistä menetystä, minkä vuoksi luvan myöntämisen edellytykset tulee harkittavaksi vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohdan perusteella. Jotta lupa vesitaloushankkeelle voidaan myöntää, hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatavan hyödyn on oltava huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta saadaan monenlaista yleistä hyötyä. Suurimmat lupaehdon 6 f) muuttamisesta saatavat yleiset hyödyt ovat Kuonanjärven ja Kuonanjoen ekologiselle tilalle, kalastolle ja eliöstölle, Kuonanjärven vedenlaadulle sekä kasvillisuudelle ja rantavyöhykkeelle saatavat hyödyt. Edellä mainitut hyödyt ovat vaikeasti rahassa mitattavissa olevia hyötyjä. Aluehallintovirasto arvioi ne kuitenkin huomattavan suuriksi.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta saadaan hyötyä talvikalastusmahdollisuuksien parantumisen myötä. Asiassa saadun selvityksen perusteella Kuonanjärven tai Kuonanjoen alueen kalastus on pienimuotoista virkistyskalastusta. Talvikalastusmahdollisuuksien parantumisesta saatava hyöty arvioidaan kohtalaisen vähäiseksi.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta saadaan myös yksityistä hyötyä rantojen umpeenkasvun hidastumisen tai estymisen ja rantojen ruoppaamisen tarpeen vähenemisen myötä. Toisaalta kevätaikainen vedenkorkeuden väliaikainen korotus nostaa kasvijätettä ranta-alueille, mikä saattaa aiheuttaa joillakin ranta-alueilla jonkinasteista puhdistustarvetta (yksityisiä menetyksiä). Aluehallintovirasto toteaa, että lupaehdon 6 f) muuttamisesta rantakiinteistöille aiheutuvia hyötyjä (rantojen umpeenkasvun hidastuminen tai estyminen ja rantojen ruoppaamisen tarpeen väheneminen) ja menetyksiä (rantojen puhdistustarve) on vaikea arvioida euromääräisesti. Näin ollen aluehallintovirasto ei vähennä edellä tässä kappaleessa mainittuja hyötyjä haitankärsijöille maksettavista korvauksista asianosaisten vahingoksi.

Lupaehdon 6 f) muuttamisesta koituvina yksityisinä menetyksinä otetaan huomioon väliaikaisesti veden alle jäävistä maa-alueista ja vettyvistä pelloista määrätyt korvaukset sekä hakijalle myönnettyt vähäiset käyttöoikeudet ja niistä

määrätyt korvaukset. Edellä mainitut edunmenetykset on voitu arvioida rahamääräisinä arvoina ja ne on arvioitu olevan 47 489,31 euroa. Edellä mainittuja korvauksia ja hyötyarvoja on selostettu tarkemmin jäljempänä korvausmääräyksen perusteluissa.

Lisäksi edunmenetyksenä otetaan huomioon katetuille veneille aiheutuva lyhytaikainen kulun heikentyminen joissakin tilanteissa rautatiesillan alittamisen osalta. Vedenkorkeuden nosto sijoittuu kevättulvien sekä välittömästi sen jälkeiseen aikaan, joka ei yleisesti ole aktiivisinta veneilykautta. Aluehallintovirasto arvioi veneilylle koituvan edunmenetyksen pieneksi.

Suurinta osaa lupaehtoon 6 f) muuttamisesta saatavista hyödyistä ei voida arvioida rahamääräisesti (kuten muun muassa Kuonanjärven ja Kuonanjoen ekologiselle tilalle, kalastolle ja eliöstölle, Kuonanjärven vedenlaadulle sekä kasvillisuudelle ja rantavyöhykkeelle saatavat hyödyt). Edellä mainitut hyödyt on kuitenkin arvioitu huomattavan suuriksi. Yksistään jo se, että lupaehtoon 6 f) muuttaminen mahdollistaa nykysäännöstelyä paremmin Kuonanjärven ekologisen hyvän tilan säilyttämisen, mikä on Euroopan parlamentin ja neuvoston 23.10.2000 antaman direktiivin 2000/60/EY (vesipuitedirektiivi) asettama kaikkien vesistöjen tavoite, nostaa hankkeesta saatavat hyödyt korkeiksi.

Lupaehtoon 6 f) muuttamisesta koituvat menetykset on arvioitu 47 489,31 euron arvoisiksi ja katetuille veneille, joiden korkeus on 1–1,2 metriä vedenpinnasta mitattuna, aiheutuvaa kevättulvien ja välittömästi sen jälkeiseen aikaan ajoittuvaa enintään 25 vuorokauden aikaista kulun heikentymistä rautatiesillan alittamisen osalta ei ole arvioitu rahamääräisenä arvona. Edellä mainittu heikentyminen on arvioitu kuitenkin pieneksi.

Edellä mainitun perusteella aluehallintovirasto arvioi, että lupaehtoon 6 f) muuttamisesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Näin ollen luvanmyöntämisen edellytykset täyttyvät tämän hankkeen osalta ja lupaehtoa 6 f) voidaan muuttaa ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla.

Perustelut lupaehtoon 6 i) muuttamiselle

Hakemuksessa on haettu muutosta myös lupaehtoon 6 i). Kyseinen lupaehto kuului Pohjois-Suomen vesioikeuden antaman päätöksen n:o 82/68/I mukaisesti seuraavasti: ”vedenkorkeuden lähestyessä ylärajaa on juoksutusta lisättävä 16 m³/s saakka ja mikäli vesi tästä huolimatta nousee ylärajalle, on patoluukut avattava täysin ylärajan ylityksen estämiseksi. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s.”

Lupaehtoon 6 i) on haettu muutosta siten, että muutoksen jälkeen lupaehto kuuluisi seuraavasti: ”Jos Kuonanjärven vedenpinta uhkaa nousta yli säännöstelyn ylärajan, voidaan juoksutusta lisätä 16 m³/s saakka. Mikäli vedenpinta tästä huolimatta jatkaa nousuaan ja uhkaa nousta yli tason

N43 +136,00 m, voidaan patoluukut avata täysin. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s.”

Aluehallintovirasto on muuttanut lupaehtoa 6 i) sen selkeyttämiseksi. Samalla aluehallintovirasto on lupaehtoon 6 f) tekemien muutosten vuoksi lisännyt lupaehtoon 6 i) viittauksen lupaehtoon 6 f) ja siinä määrättyihin säännöstelyn ylärajoihin. Tällä päätöksellä lupaehdolla 6 f) muutetut ylärajat ja enintään 25 vuorokauden ajan voimassa oleva vedenkorkeustason N43 +135,80 metrin ylitysoikeus on voimassa oleva yläraja myös lupaehdon 6 i) osalta.

Aluehallintovirasto ei ole muuttanut lupaehtoon 6 i) sisältyvää juoksutusvelvoitetta tai patoluukkujen avaamisvelvoitetta hakemuksen mukaisesti ehdolliseksi. Aluehallintovirasto toteaa, että lupaehdon 6 i) mukaisen juoksutuksen lisäämisvelvoitteen muuttaminen hakijan esittämään ehdolliseen muotoon ”voidaan juoksutusta lisätä” ja patoluukkujen avaamisvelvoitteen muuttaminen hakijan esittämään muotoon ”voidaan avata” tekisi koko lupaehdosta 6 i) käytännössä tarpeettoman, koska kyseisten muutosten jälkeen lupaehto 6 i) ei sisällä hakijaa ehdottomasti velvoittavaa määräystä. Luvan saajan esittämien muutosten jälkeen ei sillä olisi velvoitetta lisätä juoksutusta vedenkorkeuden lähestyessä ylärajaa, eikä velvoitetta avata patoluukkuja täysin missään olosuhteissa, ei edes vedenkorkeuden ollessa tasolla N43 +136,00 m. Näin ollen on olemassa vaara, että Kuonanjärven vedenkorkeus saattaisi nousta sellaisiin korkeuksiin, joilla olisi haitallisia vaikutuksia Kuonanjärven rantakiinteistöille. Tätä tukee hakijan 8.12.2021 toimittaman täydennyksen maininta, että ”Nykyinenkin lupa sallii ylärajan ylityksen, ehdolla, että luukku on avattava täysin. Nyt haettu yläraja N43 +136,00 on ylittynyt kymmenenä vuotena. Korkeimmillaan vesi on käynyt korkeudella N43 +136,35.”

Aluehallintovirasto on turvatakseen Kuonanjärven rantoja ja rantakiinteistöjä vedenkorkeuksien ylärajojen ylittymisestä aiheutuvalta haittavaikutuksilta säilyttänyt lupaehdossa 6 i) olevan ehdottoman lisäjuoksutusvelvoitteen, jos Kuonanjärven vedenkorkeus uhkaa nousta lupaehdossa 6 f) määrätylle säännöstelyn ylärajalle, eikä ole muuttanut lisäjuoksutusvelvoitetta hakemuksen mukaisesti alkamaan vasta siinä vaiheessa, kun havaitaan, että vedenpinta uhkaa nousta yli ylärajan. Aluehallintovirasto on edellä mainituista syistä myös säilyttänyt hakemuksesta poiketen ehdottoman velvoitteen patoluukkujen avaamiseksi kokonaan siinä vaiheessa, jos Kuonanjärven vedenkorkeus nousee ylärajalle.

Aluehallintovirasto ei ole sisällyttänyt lupaehtoon 6 i) hakijan esityksen mukaisesti vedenkorkeutta N43 +136,00 m, koska vedenkorkeustason N43 +136,00 m lisääminen lupaehtoon saattaisi aiheuttaa sekaannusta ja tekisi lupaehdosta 6 i) ristiriitaisen lupaehdon 6 f) kanssa. Lupaehdon 6 i) muuttaminen hakemuksen mukaisesti saattaisi antaa lupaehdosta sen käsityksen, että vedenkorkeustaso N43 +136,00 m olisi läpi vuoden se Kuonanjärven vedenkorkeuden yläraja, mistä konkretisoituisi patoluukkujen avaamistarve.

Luvan saaja on käyttänyt yhtenä perusteena lupaehdon 6 i) muuttamiselle sitä, että lupaehto 6 i) ja lupaehdon 6 viimeinen lause olisivat ristiriitaisia keskenään. Lupaehdossa 6 i) on määrätty, että vedenkorkeuden lähestyessä ylärajaa on juokсутusta lisättävä 16 m³/s saakka ja mikäli vesi tästä huolimatta nousee ylärajalle, on patoluukut avattava täysin ylärajan ylityksen estämiseksi. Lupaehdon 6 viimeinen lause kuuluu: "Juokсутusten muutokset on suoritettava varovaisesti ja niin ettei kenellekään aiheuteta vältettävissä olevaa vahinkoa tai haittaa."

Aluehallintovirasto toteaa, että lupaehdolla 6 i) on ollut tarkoitus suojata Kuonanjärven rantoja ja rantakiinteistöjä Kuonanjärven liiallisen vedenkorkeuden aiheuttamilta haittavaikutuksilta. Kyseisessä lupaehdossa on otettu huomioon juokсутuksesta ja patoluukkujen avaamisesta aiheutuvat virtaamamuutokset ja niistä aiheutuvat vaikutukset Kuonanjärven alapuoliselle Kuonanjoelle, rannoille ja Kuonanjoen rantakiinteistöille. Lupaehdon 6 viimeinen lause on yleismääräys juokсутuksille ja sen tarkoituksena on ensisijaisesti suojata Kuonanjoen rantoja ja rantakiinteistöjä äkkinäisiltä virtaamamuutoksilta. Aluehallintovirasto toteaa, että säännöstelykäytäntöön kuuluu vedenkorkeuksien ennakointi. Luvanhaltijalla on velvollisuus toteuttaa säännöstelyä ja sen myötä tarkkailla sääolosuhteita ja lumitasetta ja muita Kuonanjärven vedenkorkeuteen vaikuttavia seikkoja siten, ettei Kuonanjärven tai Kuonanjoen rannoille tai rantakiinteistöille aiheudu vältettävissä olevaa vahinkoa tai haittaa.

Perustelut tarkkailua koskevalle määräykselle

Aluehallintovirasto on määrännyt tehtäväksi hankkeen vaikutusalueen puustolle tarkkailua, jotta kevättulvien ja välittömästi sen jälkeiseen aikaan sijoittuva väliaikaisen vedenkorkeuden nostosta aiheutuvat vaikutukset alueen puustolle saadaan luotettavasti todennettua ja mahdolliset menetykset sovittua asianosaisten kanssa.

Perustelut vähäisen käyttöoikeuden myöntämiselle

Lupaehdon 6 f) muuttamisen myötä uusia maa-alueita jää kevätaikaan väliaikaisesti veden alle. Vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen siten kuin 2 luvussa säädetään tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään. Koska hakija ei ole esittänyt luotettavaa selvitystä siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään, on aluehallintovirasto vesilain 2 luvun 12 §:n 1 momentin 2) kohdan nojalla myöntänyt luvansaajalle vähäisen käyttöoikeuden väliaikaisesti veden alle jääviin alueisiin.

Vähäisestä käyttöoikeudesta on määrätty maksettavaksi korvaus. Käyttöoikeuskorvauksen suuruutta on perusteltu jäljempänä korvausmääräyksen perusteluissa.

Korvausmääräyksen perusteluja

Korvaukset väliaikaisesti veden alle jäävien maa-alueiden osalta

Nykyisen Kuonanjärven ylärajan N43 +135,80 m nostaminen kevättulvien ja välittömästi sen jälkeisenä aikana tasolle N43 +136,00 m aiheuttaa uusien maa-alueiden jäämistä väliaikaisesti veden alle. Uusia maa-alueita ei jää pysyvästi veden alle.

Hakijalla on pysyvä käyttöoikeus nykyisen ylavedenkorkeudella N43 +135,80 m veden alle jäävälle alueelle. Hakija on ilmoittanut, että vedenkorkeuden nostosta ei aiheutuisi kiinteistöjen käyttömahdollisuuksien olennaista huonontumista, eikä sellaista käytönrajoitetta, että käyttöoikeuden hakeminen olisi tarpeen. Hakija on perustellut asiaa muun muassa siten, että tosiasiaassa vedenkorkeus nousee yli nykyisen ylärajan N43 +135,80 m paljon haettua lyhyemmäksi ajaksi kevättulvan ajoittumisen mukaan. Kevättulvan ajankohdan vaihtelun vuoksi ylärajan nostoa haetaan pidemmäksi aikaa kuin sitä todellisuudessa tullaan käyttämään. Kevätaikaisen vedenkorkeuden noston aiheuttamat haitat on ehdotettu korvattavaksi täysimääräisesti eikä sen lisäksi tarvita käyttöoikeutta, koska uutta vesialuetta ei muodostu.

Aluehallintovirasto on eri mieltä hakijan kanssa käyttöoikeuden tarpeesta. Vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen siten kuin 2 luvussa säädetään tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään. Hakemuksessa on haettu muutosta lupaehtoon 6 f) siten, että Kuonanjärven vedenkorkeutta on mahdollista vuosittain nostaa kevät aikaan yli aikaisemman vedenkorkeuden N43 +135,80 m. Hakija ei omista vedenkorkeuden N43 +135,80 m yli menevää aluetta eikä hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, eikä hakija ole esittänyt luotettavaa selvitystä siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään. Näin ollen luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään käyttöoikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin.

Vesilain 2 luvun 12 §:ssä säädetään vähäisestä käyttöoikeudesta. Kyseisessä lainkohdassa todetaan muun muassa, että jos 3 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät, hakijalle voidaan myöntää oikeus tilapäisesti nostaa vettä toiselle kuuluvalla alueella. Kyseisen lainkohdan 2) kohdan mukainen vähäinen käyttöoikeus on nimenomaan tarkoitettu tilanteisiin, jossa vettä nostetaan tilapäisesti toiselle kuuluvalla alueelle.

Väliaikaisesti veden alle jäävien kiinteistöjen osalta tulee harkittavaksi, aiheutuuko hankkeesta käyttöoikeuskorvausten lisäksi myös muuta vesilain 13 luvun 9 §:n 1 momentissa mainittua edunmenetystä. Aluehallintovirasto arvioi, että hankkeesta aiheutuvina edunmenetyksinä voi harkittavaksi tulla ainoastaan edellä mainitun lainkohdan kohdan 2) edunmenetykset. Kyseisestä kohdasta voisi hankkeen vaikutusten perusteella tulla harkittavaksi omaisuuden tuoton vähentyminen ja omaisuuden käytön estyminen tai vaikeutuminen. Omaisuuden tuoton vähentymisen osalta voisi arvioitavaksi tulla mahdolliset puustolle aiheutuvat edunmenetykset, kuten hidastunut kasvu tai puustokuolemat.

Aluehallintovirasto on muuttanut lupaehtoa 6 f) siten, että Kuonanjärven vedenkorkeuden uusi yläraja N43 +136,00 m on voimassa haetun 20.6. päivän sijaan viisi päivää lyhemmän ajan, eli 15.6 asti. Lisäksi vedenkorkeus saa olla yli nykyisen ylärajan N43 +135,80 m vuosittain ainoastaan 25 vuorokauden ajan kevättulvien aikaan. Lupaehtoon 6 f) muuttaminen edellä mainitulla tavalla ja Sykkeen lausunnossa lausutun perusteella aluehallintovirasto arvioi tässä vaiheessa, ettei hankkeesta aiheudu ennalta arvioiden hankkeen vaikutusalueen puustolle korvattavia edunmenetyksiä.

Aluehallintovirasto toteaa, että kummassakin metsänhoitoyhdistyksen lausunnossa lausunnonantajat ovat ilmeisesti ajatelleet, että hakijan tarkoituksena on pitää Kuonanjärven vedenkorkeus ylempänä vuosittain 20.6. saakka. Kuonanjärven vedenkorkeutta ei ole ollut tarkoitustakaan pitää ylempänä edellä mainittuun ajankohtaan saakka. Tarkoituksena on ollut, että kevättulvien aikaan Kuonanjärven vedenkorkeus voisi nousta enimmillään N43 +136,00 m tasolle enintään 30 vuorokauden ajaksi. Aluehallintovirasto on kuitenkin määrännyt luvan saajan tarkkailemaan vedenkorkeuden väliaikaisen nostamisen aiheuttamia vaikutuksia hankkeen vaikutusalueen puustolle, jotta voidaan varmistua, ettei puustolle aiheudu korvattavaa edunmenetystä. Mikäli tarkkailun tuloksena ilmenee, että hankkeesta aiheutuu puustolle korvattavaa edunmenetystä, on niistä mahdollista sopia luvan saajan kanssa tai mikäli asiassa ei pääse luvansaajan kanssa sopuun, voi korvaushakemusta laittaa vireille aluehallintovirastossa.

Vesilain 13 luvun 9 §:n 1 momentin 2) kohdasta tulee vielä arvioitavaksi, aiheutuuko hankkeesta omaisuuden käytön estymistä tai vaikeutumista. Koska lupaehtoon 6 f) muutoksen myötä luvan saajalla on lupa nostaa Kuonanjärven vedenkorkeutta kevättulvan ja välittömästi sen jälkeiseen aikaan aikaisemman ylävedenkorkeuden N43 +135,80 m yläpuolelle, aiheutuu vedenkorkeuden noston myötä alueelle uutta väliaikaisesti veden alle jäävää maa-alueita.

Hakija on ilmoittanut, ettei Kuonanjärven vedenkorkeutta ole tarkoitus pitää koko kyseistä aikaa korkeammalla ja välttämättä nykyisen ylävedenkorkeuden N43 +135,80 m ylitystä ei tapahdu joka vuosi.

Vedenkorkeuden mahdollinen nykyisen ylärajan ylittäminen tapahtuu ajallisesti aina kevättulvien ja välittömästi sen jälkeisenä aikana, jolloin ranta-alueiden maapohjat ovat muutoinkin vettyneet ja niiden käyttö on vähäistä. Aikataulullisesti kevättulvien ja välittömästi sen jälkeiseen aikaan ei

aluehallintoviraston arvion mukaan metsämailla yleisesti tehdä metsänhoito- tai metsänhakuutöitä, koska vettyneet alueet eivät tuolloin kannata metsäkoneita. Vedenkorkeuden väliaikainen nosto kuitenkin pidentää ajallisesti maapohjan vettyneenä olemista vielä muutaman viikon vedenkorkeuden laskun jälkeenkin. Aluehallintovirasto on muuttanut lupaehtoa 6 f) siten, että Kuonanjärven vedenkorkeuden uusi yläraja N43 +136,00 m on voimassa haetun 20.6. päivän sijaan ajallisesti viisi päivää lyhemmän ajan, eli 15.6. asti. Lisäksi vedenkorkeus saa olla yli nykyisen ylärajan N43 +135,80 m vuosittain ainoastaan 25 vuorokauden ajan kevättulvien aikaan. Ilmaston muutoksen myötä kevättulvien on arvioitu aikaistuvan entisestään. Tällöin tulevaisuudessa Kuonanjärven sallittu ylin vedenkorkeus ajoittunee hyvin harvoin niin myöhäiselle ajankohdalle, että Kuonanjärven vedenkorkeus olisi enää kesäkuun alun jälkeen yli nykyisen ylärajan N43 +135,80 m. Metsämaa-alueiden käytön väliaikainen estyminen tai vaikeutuminen ei tule estämään muistutuksissa ja Metsähallituksen lausunnoissa esitettyä alueen puuston kesäaikaista hakkuuta kokonaan eivätkä näin ollen myöskään alenna metsänhakuutöistä saatavia tuottoja. Aluehallintovirasto arvioi, että väliaikaisen (enimmillään 25 vuorokauden) vedenkorkeuden noston seurauksena aiheutuu käyttöoikeuden voimassaoloajan jälkeen vähäistä ja väliaikaista veden alle jääneiden maa-alueiden käytön estymistä tai vaikeutumista, joka myös tulee määrätä korvattavaksi.

Hakija on esittänyt maksavansa väliaikaisesti veden alle jäävien maa-alueiden osalta korvauksia metsämaan raaka-arvolla korotettuna 1,5 kertaisesti. Metsämaan arvoa 300 euroa/hehtaari on perusteltu, että se vastaa suurin piirtein metsän raakamaan arvoa. Lyhytaikaisesta kevättulvan nostosta ei hakijan mukaan todellisuudessa aiheudu minkäänlaista käytönrajoitusta muutenkin vettyvälle kapealle rantametsävyöhykkeelle. Korvaus on laskettu 1,5-kertaisena, vaikka kyse ei ole pysyvästä veden alle jäämisestä.

Aluehallintovirasto toteaa, että metsämaan raaka-arvo on erittäin vaikeasti arvioitavissa oleva määre, eikä siitä ole mainintaa vesilaissa. Raakamaa-arvoa on pääsääntöisesti käytetty rakennuspoliittisessa pakkolunastuksessa tai raakamaan lunastuksissa, jossa on useimmiten ollut kysymys rakentamattomien alueiden hankkimisesta kunnan omistukseen kaavoituksen helpottamiseksi ja edelleen luovutettaviksi kaavan mukaisesti tarkoituksiin käytettäviksi. Perinteisen määritelmän mukaan raakamaa on asemakaavoittamatonta maata, jonka käyttötarkoitus todennäköisesti muuttuu, ja tähän muutokseen liittyy epävarmuus. Raakamaa on siis käytännössä joko maa- ja metsätalouskäytössä olevaa aluetta tai rakennusmaan odotusarvoista maata. Hakija on tarkempaa metsämaan arvoa kysyttäessä ilmoittanut, että hakijan esittämä metsämaan arvo vastaa sekalaisista internetlähteistä tarkistettuna suurin piirtein metsän raakamaan arvoa. Tarkempaa selvitystä asiaan ei saatu.

Maanmittauslaitoksen tilastotiedoista löytyy myös tilastoa raakamaiden arvoista. Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien tilastotietoa ei ole saatavilla vuosina 2016–2022 lainkaan. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan osalta raakamaan tilastotietoa on saatavilla edellä mainitulta ajanjaksolta paljonkin.

Maanmittauslaitoksen tilastotiedoissa raakamaan arvo on esitetty tietyinä euromääräisenä neliöhinta-arvona (euroa/m²). Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa raakamaa-arvo on ollut vuosina 2016–2022 keskimäärin 1,33 euroa/m².

Metsämaan arvo on Maanmittauslaitoksen tilastotietojen perusteella ollut Haapajärvellä vuosina 2016–2022 keskimäärin noin 2 683 euroa/hehtaari ja Pyhäjärvellä samalla ajanjaksolla noin 2 420 euroa/hehtaari. Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa metsämaan arvo on ajanjaksolla 2016–2022 ollut keskimäärin 2 033 euroa/hehtaari.

Aluehallintoviraston tekemien laskelmien mukaan käytettäessä Maanmittauslaitoksen raakamaatilaston keskimääräistä 1,33 euron/m² arvoa, tulisi väliaikaisesti veden alle jäävän metsämaan arvo huomattavasti korkeammaksi kuin käytettäessä Maanmittauslaitoksen tilastotietoa todellisen metsämaan arvosta. Kyseinen raakamaa-arvo ei siten vastaa alueen todellista maa-arvoa.

Vesilain 13 luvun 11 §:ssä säädetään, että vesilain 9 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettusta edunmenetyksestä on määrättävä täysi korvaus, jollei 4 momentista tai 12 §:stä muuta johdu. Lupaehdon 6 f) muuttamisen myötä luvan saajalla on oikeus nostaa Kuonanjärven vedenkorkeus kevättulvien aikaan nykyistä ylärajaa (N43 +135,80 m) 20 cm korkeammalle korkeintaan 25 vuorokauden ajaksi vuosittain. Kyse ei ole pysyvästä vedenkorkeuden nostosta. Vähäinen käyttöoikeus myönnetään väliaikaisen vedenkorkeuden nostolle, eli käyttöoikeus maa-alueeseen on voimassa vuosittain enimmillään 25 vuorokauden ajan ja todellisuudessa käyttöoikeus on voimassa sen aikaa, mitä Kuonanjärven vedenkorkeutta on tarvetta pitää tasoa N43 +135,80 m ylempänä (ei kuitenkaan saa ylittää 25 vuorokautta). Vuosittainen 25 vuorokauden pituinen käyttöoikeus on ajallisesti noin 6,8 % vuodesta. 6,8 % esimerkiksi Haapajärven metsämaan hehtaarikohtaisesta arvosta (2 683 euroa/hehtaari) on noin 182 euroa/hehtaari. Pyhäjärven alueen metsämaan hehtaarikohtaisesta arvosta (2 420 euroa/hehtaari) 6,8 % on noin 165 euroa/ha.

Vähäisen käyttöoikeuden lisäksi veden alle jäävien maa-alueiden osalta tulee korvattavaksi käyttöoikeusajan ulkopuolinen veden alle jääneiden maa-alueiden väliaikainen ja vähäinen käytön estyminen tai vaikeutuminen. Käytännössä metsämaan maksimissaan vuosittainen tulva-aikoihin sijoittuva enimmillään 25 vuorokauden aikainen vedenkorkeuden nosto ja siitä aiheutuva muutaman viikon metsämaan maapohjan kuivumisaika on vaikea määrittellä rahamääräisenä arvona. Aluehallintovirasto arvioi, että rahamääräisesti vähäisestä metsämaan käytön estymisestä tai vaikeutumisesta voidaan arvioida tulevan korvattavaa edunmenetystä korkeintaan 200 euroa/hehtaari arvosta. Yhteensä vähäisestä käyttöoikeudesta ja vähäisestä metsämaan käytön estymisestä tai vaikeutumisesta arvioitu korvaus alittaa hakijan esittämän 450 euroa/hehtaari korvauksen. Korvausta ei kuitenkaan alenneta hakijan esittämästä korvaussummasta asianosaisten vahingoksi. Näin ollen aluehallintovirasto hyväksyy hakijan esityksen ja määrää maksettavaksi vähäisestä käyttöoikeudesta ja vähäisestä käyttöoikeusajan ulkopuolisesta

metsämaan käytön estymisestä tai vaikeutumisesta yhteisen kertakorvauksen 450 euroa/hehtaari/kiinteistö.

Aluehallintovirasto hyväksyy myös luvan saajan arvion, että järven yhteisille vesialueille koituu muutoksesta järven tilan ja käyttökelpoisuuden parantumisen myötä niin suuri hyöty, että se ylittää moninkertaisesti laskennallisen haitan, joka johtuu pääasiassa ranta-alueiden jäämisestä veden peittämiksi kevätaikana. Aluehallintovirasto hyväksyy näin ollen luvan saajan esityksen, ettei järven yhteisille vesialueille (kiinteistöt 626-876-4-1 ja 69-876-1-1) makseta haittakorvauksia. Luvan saajan mukaan myöskään kiinteistöille 69-895-0-87 (Kalajoki-Iisalmitie) ja 69-871-1-9 (rataosa 2002, liikennevirasto) ei tulisi maksaa korvauksia, koska niiden käyttömuodot huomioon ottaen kiinteistöille ei aiheudu korvattavaa haittaa. Aluehallintovirasto hyväksyy luvan saajan arvion, ettei edellä mainituille kiinteistöille niiden käyttömuodot huomioon ottaen aiheudu korvattavaa edunmenetystä.

Aluehallintovirasto on kuitenkin määrännyt luvan saajan maksamaan yhteisille vesialueille (kiinteistöt 626-876-4-1 ja 69-876-1-1) ja kiinteistöille 69-895-0-87 (Kalajoki-Iisalmitie) ja 69-871-1-9 (rataosa 2002, liikennevirasto) vähäisestä käyttöoikeudesta käyttöoikeuskorvauksia korvausliitteestä ilmenevästi. Koska vähäinen käyttöoikeus sijoittuu sekä Haapajärven että Pyhäjärven alueelle, ja molemmilla on hieman toisistaan eroavat metsämaan hehtaarikohtaiset arvot, on aluehallintovirasto vähäisen käyttöoikeuden osalta käyttänyt yksikköhintana edellä mainittujen alueiden hehtaarikohtaisten arvojen keskiarvoa, eli 173,5 euroa/hehtaari $((182 + 165) / 2)$.

Korvaukset vettyivistä peltomaista

Nykyisen Kuonanjärven ylärajan N43 +135,80 m nostaminen kevättulvien ja välittömästi sen jälkeiselle ajalle tasolle N43 +136,00 m aiheuttaa vettymishaittaa rantapelloilla. Vettymishaitta voi aluehallintoviraston arvion mukaan aiheuttaa peltotöille haittaa ja kevätkylvöjen viivästymistä. Aluehallintovirasto arvioi, että kevätkylvöt eivät kuitenkaan esty kokonaan.

Luvan saajan toimittamassa vahinkoarviolaskennassa säännöstelyn tuleva yläraja, nykyinen yläraja sekä peltojen vettymisvyöhykeraja on määritetty Maanmittauslaitoksen KM2-korkeusmallista saatavien korkeuskäyrien perusteella. Kuonanjärven luusuassa patopenkereen takana suojassa olevia alueita ei ole huomioitu laskelmissa.

Vettyvän pellon vettymisvyöhyke on 1,2 metriä ylempänä säännöstelyn tulevasta ylärajasta. Pellon yksikköhintana on vahinkoarviolaskelmassa käytetty 5 900 euroa/hehtaari. Luku perustuu luvan saajan mukaan Pyhäjärven maaseutuhallinnon arvioon Kuonanjärven rantapellojen arvosta. Vettymisestä aiheutuva vahinkokerroin on 0,1667 maan arvosta. Laskelmissa vettymisvahinkokerroin on saatu maan suhteellisen arvon muutoksena, kun maan suhteelliseksi arvoksi nykyisellä ja tulevalle ylärajalla oletetaan 0 % ja nykyisen ja tulevan vettymisvyöhykkeen ylärajalla 100 % (maan suhteellinen arvo kasvaa lineaarisesti HW-tason 0 %:sta vettymisvyöhykkeen ylärajan 100 %:iin).

Luvan saajan arvion mukaan noin 32,9 ha:n peltoalalla lupaehtojen muutosten seurauksena pohjaveden pinta nousee kevättulvan aikana siinä määrin, että se aiheuttaa vettymishaittaa pelloille, mikä aiheuttaa haittaa maanviljelylle. Pääosa alueesta on sellaista, että ne ovat olleet vettymishaittojen piirissä jo ennen muutosta, mutta 20 cm:n vedenpinnan nosto kevätaikana lisää vettymishaittaa. Kevätaikaisen vettymishaitan rahalliseksi arvoksi on luvan saaja arvioinut noin 38 000 euroa.

Aluehallintovirasto hyväksyy luvan saajan esittämän peltojen korvausten laskentaperiaatteen, mitä voidaan pitää oikeana. Sen sijaan luvan saajan esittämää Pyhäjärven maaseutuhallinnon arvioon perustuvaa Kuonanjärven korvausperusteena oleva peltomaan hehtaarikohtaista yksikköhintaa (5 900 euroa/hehtaari) ei hyväksytä. Hakemukseen ei ole liitetty kyseistä Pyhäjärven maaseutuhallinnon arviota, joten aluehallintovirasto ei voi tarkistaa, miten kyseiseen arvioon on päästy. Aluehallintovirasto korottaa peltomaan hehtaarikohtaista yksikköhintaa jäljempää ilmenevästi.

Maanmittauslaitoksen tilastotietojen mukaan peltomaan keskimääräinen hehtaarihinta Suomessa vaihtelee huomattavasti alueellisesti. Pellon keskimääräiseen koko Suomen hintaan vaikuttaa myös se, kuinka paljon kauppoja tehdään eri alueilla eri vuosina. Kalleinta peltomaa on ajanjaksolla 2016–2022 ollut vuonna 2022 Ahvenanmaalla, missä peltomaahetaarista maksettiin keskimäärin noin 15 300 euroa. Halvinta peltomaa on ollut ajanjaksolla 2016–2022 vuonna 2017 Lapissa, missä peltomaahetaarista maksettiin keskimäärin 1 958 euroa.

Kuonanjärvi sijoittuu Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien alueelle. Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit kuuluvat Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan. Pyhäjärven kaupungin alueella on Maanmittauslaitoksen tilastotietojen mukaan ajanjaksolla 2016–2022 myyty yli kahden hehtaarin suuruisia ainoastaan viljelykäytössä olevia kiinteistöjä (peltomaita) ainoastaan vuonna 2020. Tuolloin peltomaiden kauppoja on tehty neljä ja myytyjen peltomaiden keskimääräinen hinta on ollut 3 523 euroa hehtaarilta.

Haapajärven kaupungin alueella on Maanmittauslaitoksen tilastotietojen mukaan ajanjaksolla 2016–2022 myyty vuosittain yli kahden hehtaarin suuruisia ainoastaan viljelykäytössä olevia kiinteistöjä (peltomaita) 4–10 kappaletta. Haapajärven peltomaiden keskimääräinen myyntihinta on ajanjaksolla 2016–2022 ollut 7 110 euroa. Samalla ajanjaksolla on Pohjois-Pohjanmaan alueella viljelykäytössä olevien kiinteistöjen (peltomaiden) keskimääräinen myyntihinta ollut 7 194 euroa ja Keski-Pohjanmaan alueella 7 604 euroa.

Koska Pyhäjärven kaupungin alueella on peltomaita myyty ajanjaksolla 2016–2022 vain yhtenä vuotena, ja silloinkin on peltomaiden kauppoja tehty vain neljä, ei se aluehallintoviraston arvion mukaan toimi riittävän luotettavana tilastona arvioitaessa Kuonanjärven ympäristössä olevien vettyvien peltomaiden arvoa. Sen sijaan, koska Haapajärven alueella on myyty viljelykäytössä olevia kiinteistöjä (peltomaita) ajanjaksolla 2016–2022 jokaisena vuonna useampia (4–10/vuosi), pitää aluehallintovirasto niistä

saatuja myyntilastoja riittävän luotettavana arvioidessa hankealueen peltomaiden arvoa Haapajärven alueella.

Koska Kuonanjärvi kuitenkin sijoittuu kahden kaupungin alueelle, on aluehallintovirasto käyttänyt korvausten laskennassa vettyvien peltojen osalta pellon yksikköhintana Pohjois-Pohjanmaan vuosien 2016–2022 keskimääräistä myyntihintaa 7 194 euroa/hehtaari, joka on hyvin lähellä Haapajärven alueen keskimääräisiä myyntihintoja.

Aluehallintovirasto arvioi, ettei kevättulvien ja välittömästi sen jälkeisestä enintään 25 vuorokauden aikaisesta vedenkorkeuden nostosta aiheudu peltojen salaojitukselle tai avo-ojille korvattavaa edunmenetystä.

Korvauksen saamisen edellytyksenä on, että peltoalue on otettu viljelykäyttöön ennen tämän päätöksen antamista. Mikäli tämän päätöksen liitteenä olevasta korvausluettelosta on jäänyt pois sellaisia peltoalueita, jotka on otettu viljelykäyttöön ennen tämän päätöksen antamista, on myös niiden osalta maksettava vastaavalla periaatteella laskettavat vettymishaittakorvaukset.

Käsittelymaksun perustelu

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan 10–50 km²:n suuruisen vesialueen säännöstelyä koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 40 580 euroa. Edellä mainitun maksuasetuksen kohdan 1 mukaan luvan muuttamista koskevan hakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta. Edellä mainitun maksuasetuksen kohdan 3 mukaan maksu peritään 35 prosenttia taulukon mukaista maksua korkeampana, jos työmäärä on taulukossa mainittua tai 1–2 kohdassa tarkoitettua työmäärää suurempi.

Hakemusta on pyydetty täydentämään neljä kertaa ja asia on kuulutettu kahteen kertaan. Asian työmäärä on ollut 1 kohdassa tarkoitettua työmäärää suurempi, joten käsittelymaksua korotetaan maksuasetuksen kohdan 3 mukaisesti 35 prosentilla. Näin ollen asian käsittelymaksuna peritään 27 391,50 euroa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. [REDACTED] ja [REDACTED]

Valittajat ovat ensisijaisesti vaatineet päätöksen kumoamista.

Mikäli päätöstä ei kumota, valittajat ovat vaatineet omistamiensa kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED] peltojen vettymishaitan korvaamista. Lisäksi he ovat vaatineet omistamiensa kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED]

osalta määrättyjen peltokorvausten korottamista ja vuokrateltojen vettymisvahinkojen korvaamista heille kiinteistöjen ja peltojen vettymisen osalta.

Luvan saaja on velvoitettava seuraamaan Kuonanjärven veden laatua kolmen ensimmäisen vuoden aikana ja raportoimaan, onko tehdyillä toimenpiteillä vedenlaatuun parantava vaikutus.

Valittajat ovat perustelleet ensisijaista vaatimustaan sillä, että esitetty 25 vuorokauden aikainen vedennosto yli nykyisen ylärajan ei paranna Kuonanjärven ekologista tilaa. Säännöstelyn muuttamista on perusteltu rantojen vesakoitumisella. Monissa tutkimuksissa näiden pensaskasvien on todettu pidättävän tehokkaasti liukenevia ravinteita. Suunniteltu 25 vuorokauden pituinen keinotekoinen tulva tuhoaa rantojen pensaskasvit, minkä seurauksena ravinteet liukenevat rannoilta järveen ja rehevöittävät vesistöä. Luonnollinen tulva käy korkealla mutta kestää enintään viikon, kastellen rannalla olevien pensaskasvien juuriston, virkistäen ne taas kasvuun ja ravinteiden kiinni ottoon ja keräämiseen.

Kuonanjärven ekologista tilaa voitaisiin parantaa jo nykyisen luvan mukaisilla vedenkorkeuksilla. Nykyisin Kuonanjärven vedenkorkeutta pidetään talviaikaan alempana kuin kevättulvaan varautumisen kannalta on tarpeen. Viranomaisilla on seurantatietoa ja ennustemallit, joilla tulvan koko ja ajoittuminen pystytään ennakoimaan. Kuonanjärven vedenkorkeutta ei tarvitsisi laskea talvella niin alas kuin se tehdään. Talviaikainen ylempi vedenkorkeus estäisi happaman sulfiittiliejun kuivana käynnin talven aikana. Tämä pohjassa oleva pysyvä raskas hapan vesimassa ehkäisisi happamia valumia mereen.

Kestävätkö sulkupadon rakenteet, jos vedenkorkeus nousee keväällä ennakoimattomasti, esimerkiksi rankkasateen seurauksena?

Valittajien kiinteistöt ja sijaitsevat järven välittömässä läheisyydessä sulkupadon takana. Kiinteistöjen alueet on todettu pahiten vettyviksi alueiksi, mutta niille ei kuitenkaan ole määrätty korvausta vettymisvahingoista. Valittajien kiinteistöjen ja peltojen vettymisvahingoista määrätty korvaukset eivät vastaa todellista haitan määrää. Järven vedenkorkeus esitettyä tulva-aikana on lähes sama kuin näiden peltojen maanpinnan taso. Peltojen salaojat ovat 1,6–1,8 m syvyydellä ja niiden maanpinta on 0–15 cm tulvavedenkorkeuden yläpuolella. Jokeen laskevat peltojen ympärysojat ovat tulva-aikaan täynnä vettä. Järven pitkä tyhjennys jokeen (25 vrk) nostaa suoraan joen veden korkeutta ja pahentaa tilannetta. Oikukas maasto yhdessä uusien vesistöjärjestelyjen kanssa vaikuttaa valittajien kiinteistöillä keväällä vesittäen pellon pintoja. Tämän seurauksena estyy kevätiljojen viljely.

Pohjaveden korkeus vaihtelee järven vedenkorkeuden mukaan, mikä nostaa salaojien vedenkorkeutta.

Säännöstelyn muuttaminen koskee valittajia myös välillisesti kahden vuokratilan eli kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED] peltojen vettymisen osalta. Näistä on maksettu vuokrat kertakorvauksena edesmenneille kiinteistönomistajille. Nykyisillä kiinteistön omistajilla ei liene mitään korvausvelvoitetta. Korvausvelvollisuus on lupaehtoien muuttamisen hakijalla.

2. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ELY-keskus on vaatinut aluehallintoviraston päätöksen kumoamista korvausmääräyksen osalta niin, että luvan muutoksesta ei määrätä maksettavaksi korvauksia. Toissijaisesti ELY-keskus on vaatinut, että korvaukset määrätään hakemuksen mukaisina eli valitukseen liitetyn korvaustaulukon mukaisesti.

ELY-keskus on vaatinut aluehallintoviraston päätöksen kumoamista myös siltä osin kuin luvan saajalle on määrätty tarkkailuvelvoite ranta-alueiden puustolle kevätaikaisesta säännöstelystä aiheutuvien vaikutusten tarkkailemiseksi.

ELY-keskus on vaatinut korvausmääräyksen kolmannen kappaleen kumoamista. Sen mukaan, mikäli tulvatilanteissa, joissa noudatetaan tämän päätöksen mukaista säännöstelykäytäntöä, aiheutuu edunmenetyksiä, joita nyt ei ole huomioitu, luvan saajan on viipymättä arvioitava ja korvattava ne asianomaisille edunmenettäville.

Aluehallintoviraston lupaehtoon 6 i) tekemän muutoksen osalta ELY-keskus on vaatinut, että lupaehto muutetaan hakemuksen mukaiseksi eli seuraavaksi: Jos Kuonanjärven vedenpinta uhkaa nousta yli säännöstelyn ylärajan, voidaan juoksutusta lisätä 16 m³/s saakka. Mikäli vedenpinta tästä huolimatta jatkaa nousuaan ja uhkaa nousta yli tason N43 +136,00 m, voidaan patoluukut avata täysin. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s.

Lisäksi ELY-keskus on vaatinut, että päätösestä perittävän maksun suuruudeksi määrätään 10 476 euroa ja liikaa maksettu 16 915,50 euroa määrätään palautettavaksi ELY-keskukselle.

Perustelut korvausasian osalta

Lupamuutoksen mukaisesta vedenkorkeuden noususta on jo 1960-luvulla maksettu korvaukset ja ELY-keskuksella on jo käyttöoikeus veden nostamiseen korkeuden N43 +136,00 m mukaiselle alueelle.

Edunmenetykset on jo korvattu 1960-luvulla hanketta aloitettaessa. Setti- ja Kuonanjärven säännöstelyhanketta koskevassa suunnitelmakirjassa kohdassa 816. Muut korvauksen määräämisperusteet on todettu muun muassa, että pysyvään käyttöön otettavat alueet ja vesialueet, joihin on katsottu kuuluvan itse allasalueet Kuonanjärvellä korkeuteen N43 +136,00 (poikkeuksellinen yläraja 136,00 säännöstelyn yläraja 135,80), maapatojen ja teiden alle jäävät alueet on sovittu korvattavaksi puolitoistakertaisina. Näillä alueilla

puolitoistakertaisina on sovittu maksettavaksi vahingot, jotka aiheutuvat rakennuksille, maapohjalle ja puuston odotusarvolle.

Valitukseen on liitetty Setti- ja Kuonanjärven hankkeen suunnitelmakirja, katselmuskirja sekä käyttöoikeussopimuksissa veden alle jäävien alueiden ja vettymisvahinkojen korvaamisessa käytetty sopimus pohja A, jota on käytetty veden alle jäävien alueiden ja vettymisvahinkojen korvaamisessa.

Vettymisvahingoista on todettu suunnitelmakirjan sivuilla 23–24, että ne on sovittu maksettaviksi eri korkeusvyöhykkeissä tietyn prosenttiosuuden mukaisesti. Vettymisvyöhyke ulottuu korkeuteen N43 +137,50 m saakka, eli 1,5 m yli poikkeuksellisen ylärajan N43 +136,00 m, joka on myös nyt haettu kevättulvan aikainen yläraja. Suunnitelmakirjan liitteessä 21 on esitetty vielä tuolloin Kuonanjärvellä sopimatta olleet kahden kiinteistön korvauslaskelmat. Liitteestä käy ilmi suunnitelmakirjan mukaiset vettymisvyöhykkeet.

Toimitusmiesten lausunnon sivulla 2 on todettu esimerkiksi [REDACTED] omistaman tilan [REDACTED] osalta, että on maksettu korkeusvyöhykkeessä N43 +136,00–136,50 olevista maista 90 %:n korvaus ja korkeusvyöhykkeessä N43 +136,50–137,00 olevista maista 40 %:n korvaus eli suunnitelmakirjan mukaiset korvaukset. Toimitusmiesten lausunnon sivulla 7 on kerrottu, että korvausten laskemisperusteet on esitetty suunnitelmakirjan kohdassa 81 ”Korvausperusteet”. Kolme eri asiakirjaa osoittaa, että vedennostolle korkeudelle N43 +136,00 m on käyttöoikeus, tai edunmenetykset on ainakin korvattu puolitoistakertaisena. Asiakirjat osoittavat, että myös vettymisvahingot on korvattu.

Valittaja pitää edellä toteen näytettynä, että edunmenetykset on jo 1960-luvulla korvattu maanomistajille sen mukaan, että yläraja olisi ympärivuotisesti korkeudella N43 +136,00 m. Valittajan käsityksen mukaan sillä on jo käyttöoikeus vedennostamiselle korkeudelle N43 +136,00 m. Maanomistajilla ei ole laillista oikeutta korvauksiin nyt haetusta lupamuutoksesta. Aluehallintoviraston korvausmääräys on kumottava.

Mikäli hallinto-oikeus katsoo, että korvaukset voidaan määrätä maksettavaksi samasta asiasta toiseen kertaan ja veden nostamiseksi ELY-keskuksen omalle käyttöoikeusalueelle, valittaja toteaa, että annettu korvausmääräys on vesilain 13 luvun 11 §:n 2 momentin vastainen. Rantakiinteistöille koituvaa hyötyä ei ole kohtuuden mukaan sovitellen otettu huomioon korvausta määrättäessä. Aluehallintovirasto ei ole vähentänyt hakijalle määräytyistä korvauksista rakennettujen rantatonttien (loma-asuinkiinteistöt) saamaa arvonnousua vesilain 13 luvun 11 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla. Rakennettujen rantatonttien saaman hyödyn euromääräinen arvo oli hakemuksessa laskettu vakiintuneiden periaatteiden mukaisesti.

Aluehallintovirasto on arvioinut lupamuutoksesta aiheutuvat edunmenetykset liian suuriksi. Aluehallintoviraston käyttämä peltomaan arvo on ollut liian suuri. ELY-keskus on käyttänyt peltomaan arvona Pyhäjärven maaseutuhallinnon arviota peltomaan arvosta Kuonanjärvellä. Aluehallintovirasto on kuitenkin päätenyt tekemään omia laskelmiaan

peltomaan arvosta Kuonanjärvellä. Valittaja pitää alueellisten maaseutupalveluiden maaseutujohtajan arviota peltomaan hinnasta tarkempänä kuin aluehallintoviraston arviota. Valitukseen on liitetty maaseutujohtajan sähköpostiviesti 15.4.2019 peltomaiden arvosta alueella. Peltomaan arvo vaihtelee paljon saman kunnan sisälläkin, kuten maaseutujohtajan asiantuntevasta selvityksestä käy ilmi.

Valitukseen on liitetty hakemuksessa käytetty hyöty-haitta-arvio ja korvausesitys, josta käy esille korvausten laskentaperiaatteet. Hakemuksessa vedenkorkeuden noususta rantakiinteistön omistajille aiheutuvat edunmenetykset on laskettu vakiintuneiden laskentaperiaatteiden mukaisesti. Pellon arvona käytettiin Pyhäjärven maaseutuhallinnolta saatua arviota Kuonanjärven rantapeltojen arvosta eli parasta mahdollista arviota peltomaan hinnasta. Pyhäjärven kaupunki hoitaa myös Haapajärven kaupungin lakisääteiset maaseutuhallinnon asiat sekä maaseudun kehittämisasiat. Edunmenetykset laskettiin sen perusteella, että ylärajan nosto korkeuteen N43 +136,00 m olisi ympärivuotinen, vaikka hakemuksen perusteella ylitysoikeus olisi vain 30 vuorokauden ajan kevättulvan aikana.

Aluehallintovirasto korotti haitankärsijöille maksettavia korvauksia. Korotus perustui aluehallintoviraston omaan arvioon Kuonanjärven rantapeltojen arvosta ja siihen, että aluehallintovirasto ei vähentänyt maksettavista korvauksista loma- tai pysyvässä asumiskäytössä olevien kiinteistöjen saamaa hyötyä.

Aluehallintovirasto on käyttänyt peltomaan hintana Pohjois-Pohjanmaan vuosien 2016–2022 keskimääräistä myyntihintaa 7 194 euroa/hehtaari. Valittajan mielestä pellon arvo ja vettymisestä aiheutuva haitta tulee määrittää maaseutujohtajan arvion mukaisesti käyttäen pellon hintana 5 900 euroa/hehtaari.

Hakijan perusteltujen laskelmien mukaan loma- tai pysyvän asumisen käytössä olevien kiinteistöjen arvo nousee lupamuutoksen myötä 4 480 euroa. Aluehallintovirasto perusteli hyödyn vähentämättä jättämistä sillä, että hyötyjä on vaikea arvioida euromääräisesti. Näin ollen aluehallintovirasto ei vähentänyt hyötyjä haitankärsijöille maksettavista korvauksista asianosaisten vahingoksi.

Rakennettujen rantatonttien saaman hyödyn euromääräinen arvo oli hakemuksessa laskettu vakiintuneiden periaatteiden mukaisesti. Kuonanjärvellä haettu lupamuutos mahdollistaa alivedenkorkeuden nousun lisäksi järvelle luonnollisen kevättulvan palautumisen. Tulvasuojelutarkoituksessa tehtyjen säännöstelyjen suurimmat haitalliset vaikutukset järven ekologialle ja samalla välillisesti virkistyskäytölle johtuvat kevättalven liian suuresta vedenpinnan alennuksesta ja säännöstelemättömälle järvelle ominaisen kevättulvan leikkaamisesta ja viivästymisestä. Kevättulvan palautuminen parantaa järven ekologista tilaa nostamalla matalille vesialueille kertynyttä hajoavaa kasvimassaa rannalle, jossa se hajoaa hapellisissa olosuhteissa, mikä parantaa rantavyöhykkeen ekologista tilaa. Hyötyä tulee

myös suoraan rakennetuille rantatonteille rantojen umpeenkasvun hidastuessa ja ruoppaustarpeen vähentyessä.

Välillistä hyötyä tulee vesistön ekologisen tilan parantumisesta. Ekologisen tilan parantuessa myös esimerkiksi järven kalasto voi paremmin, mikä tuottaa virkistyskäyttöhyötyä. Valittajan mielestä välillinen hyöty ekologisen tilan parantumisesta realisoituu myös rahassa kiinteistönomistajille. Esimerkiksi tieto vesistön ekologisen tilan kuulumisesta hyvään luokkaan vesienhoidon suunnittelujärjestelmässä lisää kiinteistön arvoa verrattuna siihen, että vesistö kuuluisi tyydyttävään tilaluokkaan. Tietoa voidaan käyttää hyväksi rakennetun rantakiinteistön mainonnassa myynnin yhteydessä. Valittaja pitää arviota 4 480 euron arvonnoususta/rantakiinteistö maltillisena. Pelkästä alivedenkorkeuden noususta on eri lupaviranomaisissa katsottu tulevan paljon suurempaakin arvonnousua.

Aluehallintovirasto olisi voinut vähentää rakennettujen kiinteistöjen saamaa hyötyä hakijan esittämästä määrästä, jos olisi perustellusti voinut katsoa, ettei kiinteistöjen arvonnousu ole niin suuri kuin hakija oli esittänyt. Aluehallintovirasto ei kuitenkaan ole voinut jättää missään tapauksessa hyötyä kokonaan vähentämättä ainakaan sillä perusteella, että se on hankalasti euromääräisesti arvioitavissa. Hakija kuitenkin oli esittänyt perustellun arvion hyödystä.

Aluehallintovirasto on katsonut virheellisesti, ettei lupaehdon 6 f) muuttamisesta saatavina virkistyskäyttöhyötyinä voida ottaa huomioon sellaisia vaikutuksia, mitkä olisivat mahdollisia jo nykyisellä Kuonanjärven säännöstelyllä. Asiaa on katsottava kokonaisuutena ja arvioitava miten lupamuutos vaikuttaa säännöstelyn toteutukseen kokonaisuutena.

Aluehallintovirastolla on virheellisiä oletuksia siitä, että Kuonanjärven pintaa voisi pitää koko vuoden, kevättalven pinnanlaskua lukuun ottamatta, ylärajalla N43 +135,80 m. Todellisuudessa pintaa on laskettava kesätulvien varalta ylärajan alapuolelle. Vähäsateisena kesänä vedenpinta laskee säännöstelyluvan minimivirtaamallakin virkistyskäytön kannalta liian alas. Esimerkiksi 1.6.2018–30.9.2018 välisenä aikana Kuonanjärven pinta laski 91 cm, vaikka koko neljän kuukauden jakson keskivirtaama säännöstelypadolta oli vain 0,2 m³/s eli luvan mukaisen alivirtaaman verran. Vedenkorkeus 30.9.2018 oli N43 +134,69 m, eli 1,11 m säännöstelyn ylärajan alapuolella.

Haettu lupamuutos mahdollistaa järven ekologian kannalta optimaalisen säännöstelyn. Säännöstelyä pyritään lupamuutoksen jälkeen hoitamaan uuden, erikseen laadittavan, säännöstelyohjeen mukaisesti siten, että vedenkorkeus laskee kesän aikana tulvakorkeudesta noin korkeuteen N43 +135,50 m. Kesäaikainen veden pinnan lasku on tärkeää rannan kasvillisuuden luonnollisen vyöhykkeisyyden ylläpitämiseksi. Kun pinnan lasku lähtee muutoksen jälkeen noin 20 cm ylempää, ei vedenkorkeus laske haitallisen alas loppukesällä ja kuivanakin kesänä vedenkorkeus on virkistyskäytön kannalta aikaisempaa parempi, vaikka pinta laskeekin kaikkein optimaalisinta korkeutta alemmaksi. Aluehallintovirasto ei ole ottanut huomioon esimerkiksi uintimahdollisuuksien paranemisen kautta tulevaa virkistyskäyttöhyötyä,

koska on katsonut, että mahdollisuudet paranevat vain keväällä vedenkorkeuden ollessa nykyisen ylärajan yläpuolella. Todellisuudessa lupamuutos mahdollistaa uinnin ja muun virkistyskäytön kannalta paremman vedenkorkeuden koko kesän ajan, varsinkin kuivina kesinä. Rantakiinteistölle tulevaa arvonnousua tulee tarkastella siltä kannalta mitkä ovat lupamuutoksen todelliset vaikutukset säännöstelyyn.

Aluehallintovirasto on oman linjauksensa kanssa ristiriitaisesti ottanut hyötynä huomioon kevättalven alivedenkorkeuden noususta johtuvan talvikalastusmahdollisuuksien paranemisen. Tämäkin muutos olisi ollut mahdollista vanhojen lupamääräysten perusteellakin. Se olisi vain johtanut suurempiin tulviin Kuonajoessa. Muutenkin vuosien saatossa tukkeutuneen Kuonajoen tulvat ovat jääneet aluehallintovirastolta kokonaan huomioimatta ja ymmärtämättä.

Korvausmääräykseen sisältyvä velvoite siitä, että tulvatilanteissa, joissa noudatetaan tämän päätöksen mukaista säännöstelykäytäntöä, aiheutuu edunmenetyksiä, joita nyt ei ole huomioitu, luvan saajan on viipymättä arvioitava ja korvattava ne asianomaisille edunmenettäjäille, on lakiin perustumaton ja samanaikaisuusperiaatteen vastainen. Ennakoimattomien edunmenetysten osalta on annettu suoraan vesilaista johtuva määräys, jonka mukaan haitankärsijä voi hakea korvausta aluehallintovirastosta, eikä ylimääräistä arviointi ja korvausmääräystä olisi voitu antaa. Edunmenetykset olisi tullut arvioida ja korvaukset määrätä samanaikaisesti varsinaisen luparatkaisun kanssa lisättynä ohjauksella ennakoimattomien edunmenetysten varalta.

Perustelut lupaehtoa 6 i) koskevan vaatimuksen osalta

Aluehallintoviraston muuttama lupaehto määrää avaamaan säännöstelyluukut täysin säännöstelyn ylärajan ylityksen estämiseksi. Poikkeuksellisessa tulvatilanteessa on voitava käyttää ELY-keskukselle kuuluvaa käyttöoikeusaluetta ja säännöstelyn ylärajan ylitysoikeutta hyväksi joustavammin kuin avaamalla luukut täysin ylärajan ylityksen estämiseksi.

Patoluukkujen kokonaan avaamista tulee välttää Kuonanjärvellä viimeiseen saakka. Patoluukkujen kokonaan avaaminen aiheuttaisi Kuonanjoen varressa merkittävästi suurempia haittoja ja vahinkoja kuin Kuonanjärven ylärajan ylittäminen joillakin senttimetreillä poikkeuksellisessa tulvatilanteessa. Luvan haltijalla on jo nyt oikeus poikkeustapauksissa ylittää nykyinen yläraja. Ylitysoikeus voidaan katsoa olevan korkeuteen N43 +136,00 m saakka, johon on jo 1960-luvulla hankittu sopimuksilla käyttöoikeus ja tästä oikeudesta on jo kerran maksettu korvaukset.

Ehto korkeuden säännöstelyn ylärajan N43 +135,80 m ylitykseen on lupamääräyksen 6 f) mukaan tiukka. Luvan haltija on joka tapauksessa vastuussa, että ylärajan N43 +135,80 m ylittäminen on tiukan lupaehdon mukainen ja tapahtunut tiukan ehdon määrittämässä olosuhteissa. N43 +136,00 m säilyisi edelleen ehdottomana ylärajana, mitä ei ole missään tilanteessa lupa ylittää. Esitetyllä lupaehdolla säännöstelijälle jäisi harkinnanvaraa hoitaa

tulvatilanteita siten, että haitat jäävät mahdollisimman pieniksi. Luvanhaltijalla ei ole mitään tarvetta eikä aikomusta käyttää ylitysoikeutta hyväksi muuten kuin poikkeuksellisessa tulvatilanteessa. Luvan haltijan tavoitteena on pyrkiä minimoimaan myös korkeuden N43 +135,80 m ylityksen suuruus Kuonanjärvessä poikkeuksellisessa tilanteessa, kuitenkin huomioiden paremmin Kuonanjoen tulvatilanteen.

Kuonanjoki on tukkeutunut vuosien saatossa. Luukkujen avaaminen kokonaan nostaa veden laajoille peltoalueille Kuonanjoen varressa eikä luvanhaltijalla ole tietoa kaikista avaamisen haitoista ja vahingoista. Kuonanjärvellä ylärajan N43 +135,80 m ylitys aiheuttaa vain tilapäistä vettymistä aikana, jolloin pellot ja metsät ovat muutenkin rankkasateen jälkeen vettynyttä. Luukkujen kokonaan avaamisessa ei ole Kuonanjoen nykyisellä vetokyvylä mitään mieltä. Luukkujen kokonaan avaaminen tarkoittaisi korkeudella N43 +135,80 m noin 25 m³/s virtaamaa. 16 m³/s virtaamakin aiheuttaa veden nousua pellolle Kuonanjoen varressa, eikä siihen haluta turvautua. Tähän liittyy asiassa tehty toinen valitus. Hakemuksen mukainen lupaehto vähentäisi valittajalle Kuonanjoesta tulvivasta vedestä aiheutuvia edunmenetyksiä. Toimitusmiehet esittivät lausunnossaan (liite 5) pakkojuoksutukseksi 12 m³/s vedenkorkeuden ollessa ylärajan N43 +135,80 m yläpuolella.

Aluehallintoviraston olisi tullut hyväksyä lupaehtoon 6 i) muutos hakijan esityksen mukaisena eikä pakottaa luvanhaltijaa avaamaan luukkuja täysin ennen kuin korkeus N43 +136,00 m on vaarassa ylittyä.

Tarkkailumääräystä koskevan vaatimuksen perustelut

Aluehallintovirasto määräsi tarkkailuvelvoitteen kuolleiden puiden laskemiseksi, vaikka haettu lupamuutos ei aiheuta puiden kasvun heikkenemistä eikä puiden kuolemia. Annettu tarkkailuvelvoite on vesilain 3:11 §:n vastainen eikä tarkkailumääräykselle ole perusteita.

Puustolle korkeudelle N43 +136,00 m aiheutuvat vahingot on jo korvattu sopimusten perusteella 1960-luvulla. Korvaukset sisälsivät veden alle jäävän alueen maapohjan vettymishaitat ja puuston odotusarvon korvaamisen. Valittaja esitti hakemuksessaan toiset korvaukset samasta asiasta sisältäen maapohjan. Maapohjan arvon arvioinnissa käytettiin metsätalouden kehittämiskeskus Tapion summa-arvomenetelmän aputaulukoita, mikä on yleisesti lupaviranomaisessa hyväksytty menetelmä. Aluehallintovirasto päätyi tässäkin aivan uudenslaisiin laskelmiin, mikä ei tässä tapauksessa johtanut korvaussumman korottamiseen, koska vedenkorkeuden nousu on niin lyhytaikainen.

Keväinen vedenkorkeuden nousu ei vahingoita puustoa. Haettu lupamuutos ei haittaa puun kasvua, eikä tarkkailumääräys ole perusteltu. Valituksessa on viitattu Luonnonvarakeskuksen erikoistutkijan 11.5.2020 antamaan lausuntoon, jonka mukaan on mahdollista, että puuston kasvu hieman paranee, mutta ei kovin todennäköisesti, koska säännöstely päättyy viimeistään kesäkuun 20 päivään mennessä ja keskimäärin selvästi tätä aikaisemmin.

Suomen ympäristökeskuksen 9.8.2020 antaman lausunnon mukaan puiden kasvukausi alkaa alueella keskimäärin kesäkuun alkupuolella. Kuonanjärven vedenkorkeuden huippu on saavutettu keskimäärin toukokuun alkupuolella. Muutettu lupaehto 6 f) sallii korkeuden N43 +135,80 m ylityksen vain 25 päivän ajan. Kuonanjärven tulvahuipun ja puiden kasvukauden välillä on kuukauden aikaero, jolloin Kuonanjärven pinnan on jo pitänyt laskea alle korkeuden N43 +135,80 m. Luvan haltijalla ei ole mitään tarvetta eikä aikomusta tehdä Kuonanjärvelle myöhästynyttä kevättulvaa. Tulvasta on tarkoitus tehdä huipukas eli nostaa vedenkorkeus mahdollisimman nopeasti. Vedenkorkeus on jo laskenut puiden kasvukauden alkaessa 25 päivän aikarajan puitteissa toimittaessa.

Aluehallintovirasto ei ole ymmärtänyt säännöstelyn realiteetteja. Esimerkiksi käyttöoikeudesta maksettavia korvauksia koskevissa laskelmissaan aluehallintoviraston olettaa, että vedenkorkeus on koko 25 vuorokautta korkeudella N43 +136,00 m. Tosiasiassa vedenkorkeutta on heti huipun saavuttamisen jälkeen alettava laskemaan vähintään noin 1 cm/vrk, jotta pinta saadaan 25 vuorokauden aikarajan sisällä laskemaan alle korkeuden N43 +135,80 m.

Päätöksestä perittävää maksua koskevan vaatimuksen perustelut

Päätöksestä määrätty maksu on liian suuri. Kuonanjärven pinta-ala on haetulla ylärajalla (N43 +136,00 m) 5,15 km². Maksu on määrätty sen mukaan, että säännösteltävän järven koko olisi 10–50 km². ELY-keskus hyväksyy, että maksua korotetaan asetuksen sallimalla tavalla 35 %, vaikka kyseessä on aivan rutiininomainen lupamuutos. ELY-keskus ei hyväksy sitä, että maksu on peritty 10–50 km² suuruisen vesistön mukaan. Säännösteltävän vesistön pinta-ala ei ylitä 10 km², vaikka alapuolinen Kuonajoki otettaisiin kokonaisuudessaan mukaan laskuun. Oikea päätöksestä perittävä maksu olisi asetuksen (1244/2018) mukaan $15\,520 \text{ euroa} \times 0,5 \times 1,35 = 10\,476 \text{ euroa}$. Nyt käsittelymaksuksi määrättiin 27 391,50 euroa. Laittomasti peritty osa käsittelymaksusta eli 16 915,50 euroa on palautettava ELY-keskukselle.

3. [REDACTED]

Valittajan on katsottava vaatineen päätöksen kumoamista. Valittaja on vaatinut rantojen raivaamista vedenkorkeuden 136,00 rannan rajaan saakka. Aina kun on ollut korkea kevättulva, rannat ovat soistuneet/kunntaantuneet pahiten. Heti vedennoston jälkeen perkaamattomaan rantapusikkoon alkoi kertyä moskaa, joka on muodostanut soistuvia/mätäneviä palteita rannalle. Käytännössä tapahtuu virkistysarvoille juuri päinvastoin kuin hakija väittää. Ilmiö johtuu siitä, että järven rannalla oleva ”säikkä” on tosi matala. Suuressa osassa järveä pystyy kahlaamaan 100 metriä rannasta selälle päin normaaleilla kumisaappailla kastumatta. Keväinen vedennosto vain pahentaisi tilannetta. Umpeenkasvu vain kiihtyisi.

Järvialueen omistuksissa on valituskirjelmässä tarkemmin yksilöityjä epäselvyyksiä, joiden perusteella valittaja on vaatinut jakokunnille määrättyjen korvausten suorittamista Kuonanjärven osakaskunnalle.

Valittaja on vaatinut salaojapelloille parempaa korvausta kuin avopelloille. Salaojitus on maksanut useita tuhansia euroja hehtaaria kohden, lisäksi salaojissa on tuhoutumisen vaara korkeamman vedenpinnan johdosta. Niiden suunnittelussa on käytetty 20 cm alemmaa huippuvedenkorkeutta. Hakijan mainitsema huippuvedenkorkeus 136,35 m on ollut 1970 -luvun puolivälissä ja salaojitus on tehty noin 15 vuotta sitten, joten ennätyskorkeus on ollut ennen salaojitusta.

Lisäksi valittaja on vaatinut metsäntuoton heikkenemisen korvaamista valitukseen liitetyn selvityksen mukaisesti. Valitukseen on liitetty metsäasiantuntijan selvitys, jonka mukaan veden nostosta on haittaa puuston kasvulle ja hakkuille. Vedennosto on pidempiaikainen kuin pelkkä kevättulva. Jos vedenpintaa pidetään korkeammalla juhannukseen saakka, on tehoisaa lämpösummaa kertynyt jo noin 43 % kokonaislämpösummasta (tehoisa kasvukausi). Vedenpinnan nosto 20 cm:llä noin pitkälle kesään aiheuttaa puustolle kasvutappiota. Maanpohja ei kuiva heti, kun vedenpinnan tasoa lasketaan. Kuivuminen vie ainakin pari viikkoa.

Puuston hakkuille aiheutuu haittaa maaston kantavuuden heikkenemisestä. Tämä voi aiheuttaa sen, että kesäkorjuukelpoiset hakkuukohteet muuttuvat talvihakkuukohteiksi. Talvihakkuukohteiden puun hinta on yleisesti 2–4 €/m³ kesähakkuukohteita heikompi.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksista julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pyhäjärven ja Haapajärven kaupungeissa.

Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle kalatalousviranomaisena, Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle patoturvallisuusviranomaisena sekä Pyhäjärven kaupungille, Pyhäjärven kaupungin kaavoitusviranomaiselle, Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Haapajärven kaupungille, Haapajärven kaupungin kaavoitusviranomaiselle, Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Pohjois-Pohjanmaan museolle ja Suomen ympäristökeskukselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksista.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kalatalousviranomaisena ja Väylävirasto ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastinetta asiassa.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus patoturvallisuusviranomaisena on ilmoittanut, ettei sillä ole uutta lausuttavaa asiaan.

██████████ ja ██████████ ovat antaneet vastineen.

██████████ on muista valituksista antamassaan vastineessa esittänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen osalta, että 1960-luvulla maksetut korvaukset eivät korvaa nyt nousevan kasvukauden aikaisen keskivedenkorkeuden aiheuttamia haittoja maa- ja metsätaloudelle. Uusi kasvukauden aikainen keskivedenkorkeus aiheuttaisi merkittävää haittaa maa- ja metsätaloudelle.

Lähes koko järven ympäri pystyy kahlaamaan kumisaappailla 100–150 metriä rannasta selälle päin kastelematta jakoja. ELY-keskus (ent. ympäristökeskus) jätti rannat täysin siivoamatta kannoista, pöllikokoa pienemmästä puustosta, pensaskasvustosta ja hakkuutähteistä. Vuosikymmenten kuluessa rannat ovat liettyneet/mutaantuneet. Rannalle on muodostunut turvepalteita ja osaan alueista miltei läpipääsemätön vesakko. Korkean veden aikaan on iljettävää mennä uimaan lietteisen pohjan, vedessä olevien kantojen, risujen ja liekojen takia. Vastineen antaja on käynyt viimeksi uimassa Kuonanjärvessä vuonna 2018, jolloin vesi oli poikkeuksellisen matalalla. Silloin pääsi kuivin jaloin 150 metrin päässä olevalle hiekkarannalle.

Vedennosto ei tuo mitään lisäarvoa kalastukselle, koska pyyntivälineet tarttuisivat kantoihin/risuihin ja liekoihin entistä herkemmin.

Matalan, heinäisen, risukkoisen ja siivoamattoman rantaosan takia vesilinnuilla on hyvät oltavat. Sorsastus on ainoita positiivisia erityisarvoja virkistykseen suhteen. Sorsastajia on järvellä noin kymmenkertainen määrä kalastajiin verrattuna. Mikäli vedenpinta nousisi, sorsien suojapaikat vähenisivät ja metsästysolosuhteet heikkenisivät.

ELY-keskus systemaattisesti liioittelee hyötyjä ja vähättelee haittoja.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on antanut valitusten johdosta lausunnon.

Aluehallintovirasto on myöntänyt päätöksestä perittävän maksun suuruuden olevan virheellinen, mutta on kuitenkin vaatinut, että hakijan vaatimus käsittelymaksun alentamiseksi tulee hylätä. Aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) liitteenä olevan maksutaulukon mukaan pinta-alaltaan alle 10 km² suuruisen vesistön säännöstelyä koskevan asian käsittelymaksu olisi 15 520 euroa (25–40 htp). Maksutaulukon kohdan 1 mukaan luvan muuttamista tai tarkistamista koskevan hakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta eli 7 760 euroa (12,5–20 htp). Aluehallintovirasto on käyttänyt Kuonanjärven säännöstelyluvan muuttamisasiaan yhteensä 63 henkilötyöpäivää. Asia on ollut huomattavasti työläämpi kuin maksuasetuksen määrittelemät perusasiat. Maksuasetuksessa luvan muuttamista tai tarkistamista koskevalle asialle määritetty

henkilötyöpäivämääräväli 12,5–20 ei vastaa asian käsittelyyn käytettyä työaikaa, joten asiassa olisi tullut kyseeseen käsittelymaksun nosto. Asetuksen maksutaulukon kohdan 3 mukaan maksu peritään 35 % taulukon mukaista maksua korkeampana, jos työmäärä on taulukossa mainittua tai 1–2 kohdassa tarkoitettua työmäärää suurempi. Jos käsittelymaksua olisi nostettu 35 %, olisi maksu ollut edellä mainitussa luvan muuttamista koskevassa vaihtoehdossa 10 476 euroa ja henkilötyöpäivämääräväli 16,875–27 htp. Koska maksuasetuksessa määritellyn hinnan ja henkilötyöpäivämäärävälän korottaminen 35 prosentillaakaan ei olisi kattanut asian käsittelyyn käytettyä työmäärää, on käsittelymaksu tällaisessa tapauksessa mahdollista periä maksutaulukon kohdan 4 mukaisesti. Kyseisessä kohdassa todetaan, että jos kysymyksessä on muu vesilain mukainen asia tai jos taulukon mukainen maksu olisi luvan käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella kohtuuttoman korkea tai alhainen, peritään asian käsittelystä maksu, jonka suuruus on 60 euroa/h. Asiassa olisi tullut periä luvan käsittelyyn käytetyn 63 henkilötyöpäivän perusteella käsittelymaksua 60 euroa X 63 htp X 7,25 h = 27 405 euroa, perityn 27 391,5 euron sijaan.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut vastineen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut vastaselityksen aluehallintoviraston lausunnosta ja muiden vastineista.

Lupamääräykseen 6 i) on mahdollista lisätä ylitysoikeuden ehdoksi poikkeuksellinen rankkasade tai poikkeukselliset luonnonolosuhteet. Lupamääräys kuuluisi esimerkiksi ”Jos Kuonanjärven vedenpinta uhkaa nousta poikkeuksellisen rankkasateen seurauksena yli säännöstelyn ylärajan, voidaan juoksutusta lisätä 16 m³/s saakka. Mikäli vedenpinta tästä huolimatta jatkaa nousuaan ja uhkaa nousta yli tason N43 +136,00 m, voidaan patoluukut avata täysin. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s”.

■■■■■■ ja ■■■■■■ ovat antaneet vastaselityksen.

■■■■■■ on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki ■■■■■■ vaatimusta Kuonanjärven rantojen raivaamisesta.

2. ■■■■■■ ja ■■■■■■ sekä ■■■■■■ valitusten johdosta hallinto-oikeus kumoo aluehallintoviraston päätöksen ja hylkää hakemuksen.

Koska aluehallintoviraston päätös on kumottu ja hakemus on hylätty, enempi lausuminen valituksissa esitetyistä vaatimuksista raukeaa.

3. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valituksen tältä osin hyväksyen hallinto-oikeus alentaa asian käsittelystä aluehallintovirastossa perittävän käsittelymaksun 10 476 euroksi.

Aluehallintoviraston on palautettava liikaa peritty 16 915,50 euroa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Perustelut

1. Vaatimus rantojen raivaamisesta

vaatimus rantojen raivaamisesta koskee Kuonanjärven säännöstelemiseksi myönnetyn Pohjois-Suomen vesioikeuden päätöksen 14.12.1968 nro 82/68/I lupaehdon 5 i) noudattamista. Lupaehdon mukaan ennen säännöstelyyn ryhtymistä järviolueilta on puusto ja pensaikat raivattava pois ylimpien vedenkorkeuksien mukaiseen rantaviivaan saakka; samoin on purettava ladot ja muut rakenteet sekä aidat.

Kyseessä olevaa voimassa olevan lupaehdon noudattamista koskevaa vesilain 14 luvun 4 §:n mukaista hallintopakko vaatimusta rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi ei voida tutkia tässä säännöstelyn lupaehtojen muuttamista koskevassa lupa-asiassa, minkä vuoksi vaatimus on jätettävä tutkimatta.

2. Pääasia

Sovellettavat säännökset

Vesilain 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan säännöstelyä koskevassa lupapäätöksessä on, sen lisäksi mitä 3 luvun 10–14 §:ssä säädetään, annettava määräykset veden juokсутuksesta.

Vesilain 11 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksessa on esitettävä: 1) asian ratkaisemisen kannalta riittävä selvitys hankkeen tarkoituksesta ja hankkeen vaikutuksista yleisiin etuihin, yksityisiin etuihin ja ympäristöön; 2) suunnitelma hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä; 3) arvio hankkeen tuottamista hyödyistä ja edunmenetyksistä maa- ja vesialueen rekisteriyksiköille ja niiden omistajille sekä muille asianosaisille; 4) selvitys toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Saman pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Valtioneuvoston asetuksen vesitalousasioissa (1560/2011) 2 §:n 1 momentin 3), 9) ja 10) kohtien mukaan vesitaloushanketta koskevassa hakemuksessa on tarpeellisessa laajuudessa esitettävä 3) selvitys laskelmien vedenkorkeuksista ja virtaamista ja hankkeen vaikutuksista niihin; 9) perusteltu arvio vesilain 3 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuista hankkeen aiheuttamista menetyksistä yleiselle edulle sekä yksityiselle edulle kiinteistö- ja henkilökohtaisesti eriteltyinä; 10) ehdotus toimenpiteiksi hankkeesta

aiheutuvien menetysten estämiseksi tai vähentämiseksi sekä ehdotus edunmenetysten korvaamiseksi.

Saman asetuksen 7 §:n 1 momentin 4) ja 5) kohtien mukaan vesistön säännöstelyä koskevassa hakemuksessa on esitettävä: 4) selvitys juoksuuttavista virtaamista ja siitä, mihin korkeuksiin vesi eri aikoina enintään nostetaan ja lasketaan, sekä perusteista, joiden mukaan juoksutukset ja säännöstelyrajat on suunniteltu; 5) tiedot vallitsevista vedenkorkeuksista ja virtaamista sekä vedenkorkeuksia ja virtaamia koskevat säännöstelylaskelmat.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Kalajoen vesistön latvoilla Haapajärven ja Pyhäjärven kunnissa sijaitsevan Kuonanjärven valuma-alue on sen luusuassa noin 130 km². Kuonanjärvestä lähtee noin 20 km pitkä Kuonanjoki. Ennen säännöstelyn aloittamista Kuonanjärvi on ollut useiden järvenlaskujen tuloksena vesijättöä. Tie- ja vesirakennushallituksen vuonna 1965 laatima säännöstelysuunnitelma on käsittänyt Setti- ja Kuonanjärven järvikuvioiden muodostamisen uudelleen järviksi. Säännöstelyn päätarkoituksena on Kalajoen vesistön tulvasuojelu.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hakemuksen mukaan lupaehtoon 6 f) tehtävän muutoksen eli kevätaikaisen säännöstelyn ylärajan 0,2 m noston lisäksi juoksuuttavasta koskevaa lupaehtoa 6 i) muutettaisiin tulvajuoksuuttusten osalta aiempaa joustavammaksi niin, että säännöstelyn ylärajan ylittyessä lupa ei edellyttäisi säännöstelypadon luukkujen täysin avaamista. Hallinto-oikeus katsoo, että muutoksen vaikutukset juoksuuttaviin ja vedenkorkeuksiin tulvatilanteissa ovat jääneet epäselviksi eikä hakemuksen mukainen lupaehdon 6 i) sanamuoto sen vuoksi täytä vesilain 7 luvun 2 §:n 2 momentin vaatimusta siitä, että säännöstelyä koskevassa luvassa on annettava määräykset veden juoksuuttavasta. Sama koskee ELY-keskuksen vastaselityksen mukaista lupaehdon muotoilua.

ELY-keskus on hakemuksessaan arvioinut Kuonanjärven säännöstelyn muutoksen vaikutukset Kuonanjärven rantakiinteistöihin ja tehnyt esityksen edunmenetyksistä ja niiden korvaamisesta järven ranta-alueilla. Hakemukseen sisältyneet vahinkoarvio ja korvausesitys ovat koskeneet lupaehdon 6 f) muuttamisesta eli Kuonanjärven säännöstelyn ylärajan 0,2 metrin nostosta Kuonanjärven ranta-alueille aiheutuvia menetyksiä.

Kuonanjärven vedenkorkeuksien lisäksi aluehallintoviraston lupamääräykseen 6 f) tekemä muutos vaikuttaisi myös Kuonanjoen tulvimiseen, koska Kuonanjärven säännöstelyn ylärajan nostaminen 0,2 metrillä kasvattaisi säännöstelyn ylärajan ylitystilanteissa patoluukkujen kokonaan avaamisen seurauksena muodostuvaa tulvavirtaamaa. Muutoksen merkitystä ja aiheutuvia vaikutuksia Kuonanjoelle ja sen ranta-alueille ei ole selvitetty.

Johtopäätös

Kun otetaan huomioon edellä mainitut ELY-keskuksen hakemuksen puutteellisuudet, hakemuksen perusteella ei ole voitu arvioida, ovatko säännöstelypäätöksen muuttamisen edellytykset olleet olemassa. Hallinto-oikeus katsoo ELY-keskuksen hakemuksen olevan siten puutteellinen, ettei sitä ole syytä palauttaa aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Tämän vuoksi aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään. ELY-keskuksella on niin halutessaan mahdollisuus jatkaa asiansa käsittelyä saattamalla lupaviranomaisen käsiteltäväksi kokonaan uusi vesilain ja vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen sisältövaatimukset täyttävä hakemus.

3. Aluehallintoviraston käsittelymaksu

Aluehallintovirasto on perinyt asian käsittelystä valtioneuvoston asetukseen aluehallintoviraston maksuista (1244/2018) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon perustuvan maksun pinta-alaltaan 10–50 km²:n suuruisen vesialueen säännöstelyä koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun mukaisesti. Maksutaulukon mukainen maksu on 40 580 euroa, jota on tässä luvan muuttamista koskevassa asiassa alennettu 50 prosenttia maksuasetuksen kohdan 1 mukaisesti ja asian vaatiman työmäärän perusteella korotettu maksuasetuksen kohdan 3 mukaisesti 35 prosentilla. Näin ollen asian käsittelymaksuna on peritty 27 391,50 euroa.

Valituksen mukaan Kuonanjärven pinta-ala on 5,5 km², minkä mukaan määräytyvä maksu olisi ollut 15 520 euroa, joka 50 prosentilla alennettuna ja edelleen 35 prosentilla korotettuna on 10 476 euroa.

Aluehallintoviraston lausunnon mukaan maksua määrättäessä on perusteeksi otettu virheellisesti liian suuri pinta-ala. Asian käsittelyyn on kuitenkin kulunut 63 henkilötyöpäivää, joten taulukon mukainen maksu on ollut taulukon 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla kohtuuttoman alhainen, joten maksu olisi tullut määrätä käytetyn ajan perusteella 60 euroa tunnilta. Maksuksi olisi tullut määrätä 27 405 euroa.

Hallinto-oikeus toteaa, että aluehallintovirasto ei voi valitusprosessin aikana muuttaa käsittelymaksun määräämisen perustetta valittajana olevan maksuvelvollisen vahingoksi. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, että maksun määräämisen perustetta ei voida ELY-keskuksen valituksen johdosta muuttaa tuntiperusteiseksi, kun se johtaisi aluehallintoviraston soveltamin perustein määrättyä maksua korkeampaan maksuun. Järven pinta-alan osalta tapahtunut virhe on kuitenkin korjattava. Hallinto-oikeus muuttaa tämän vuoksi aluehallintoviraston käsittelymaksun 10 476 euroksi ja velvoittaa aluehallintoviraston palauttamaan liikaa maksetun erotuksen 16 915,50 euroa.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Pyhäjärven kaupunginhallituksen ja Haapajärven kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista ██████████.

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista ██████████.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **29.10.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Uusi-Niemi ja Sinikka Kangasmaa sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö. Asian on esitellyt Martti Häikiö.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asiantuntijajärjestelmässä.

Asiaa ratkaistaessa on toimitettu äänestys. Jäsenen äänestyslausunto on päätöksen liitteenä.

Jakelu

Päätös ja maksu

[REDACTED] ja [REDACTED] / [REDACTED], maksutta

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, maksutta

[REDACTED], maksutta

Jäljennös maksutta

Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus / Kalatalousviranomaisen

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus / Patoturvallisuusviranomaisen

Pyhäjärven kaupunginhallitus

Pyhäjärven kaupungin kaavoitusviranomaisen

Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen

Haapajärven kaupunginhallitus

Haapajärven kaupungin kaavoitusviranomaisen

Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen

Pohjois-Pohjanmaan Museo

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

[REDACTED] ja [REDACTED] / [REDACTED]

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Äänestyslausunto

Hallinto-oikeustuomari Martti Häikiön äänestyslausunto:

Hylkään Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimuksen aluehallintoviraston perimän käsittelymaksun alentamisesta ja osittaisesta palauttamisesta.

Muilta osin olen enemmistön kanssa samaa mieltä.

Perustelut

Maksu vesilain mukaisen vesitalousasian käsittelystä aluehallintovirastossa peritään maksuasetuksen (1244/2018) 2 §:n 1 momentin 6) kohdan nojalla omakustannusarvoa alempana maksuna. Maksun suuruus määräytyy asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon ja sen 1–5 kohtien mukaisesti. Asian käsittelyn vaatiman työmäärän ottamisesta huomioon maksua määrättäessä on säädetty maksutaulukon 3. ja 4. kohdissa. Taulukon 3. kohdan mukaan maksu peritään 35 prosenttia taulukon mukaista maksua korkeampana, jos työmäärä on taulukossa mainittua tai 1–2 kohdassa tarkoitettua työmäärää suurempi. Taulukon 4. kohdan mukaisesti, jos taulukon mukainen maksu olisi luvan käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella kohtuuttoman korkea tai alhainen, peritään asian käsittelystä maksu, jonka suuruus on 60 euroa/h.

Asiassa saadun selvityksen perusteella asian käsittelyyn käytetty työmäärä on ollut 63 htp. Aluehallintoviraston perimää käsittelymaksua vastaava työmäärän vaihteluväli on 40,5–74 htp. Asian käsittelyyn käytetty työmäärä vastaa aluehallintoviraston perimän käsittelymaksun perusteena ollutta työmäärää. Tällöin taulukon 4. kohta ei ole vaikuttanut maksuun.

Enemmistön perusteluista ilmenevä maksutaulukon ja sen 1. ja 3. kohtien mukainen 10 476 euron käsittelymaksu vastaa 16,9–27 htp:n työmäärää. Taulukon mukainen maksu olisi luvan käsittelyn vaatiman 63 htp:n työmäärän perusteella kohtuuttoman alhainen. Tällöin taulukon 4. kohta vaikuttaa maksuasetuksen mukaiseen maksuun, minkä suuruudeksi muodostuu 27 405 euroa (63 htp * 7,25 h/htp * 60 €/h).

Aluehallintoviraston asian käsittelystä perimä maksu on pienempi kuin maksuasetuksen mukainen maksu, joten ELY-keskuksen vaatimus asian käsittelemisestä aluehallintovirastossa perityn käsittelymaksun osittaisesta palauttamisesta on hylättävä.

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#